

mallorca socialista

Nº. 15 - JULIOL 1.979 - Edita: PARTIT SOCIALISTA DE MALLORCA - Preu: 25.- ptes.

AVANÇ URGENT

Nicaragua: Un altre poble cap a l'alliberament

Al moment d'entrar aquest número a màquines, rebem una notícia molt desitjada: la sortida del representant de les forces repressives de Nicaragua, general Anastasio Somoza.

Amb el triomf del FSLN, s'obrin, a l'Amèrica Central, noves perspectives per acabar amb tots els règims dictatorials emparats per l'imperialisme ianqui.

EDITORIAL

Mesures econòmiques i insularitat: pugen els preus

La característica fonamental d'aquest estiu és la forta pujada dels preus, especialment alarmants pel que fa a la benzina, i no menys preocupants en productes tan necessaris com la llet... Pel que es veu hem d'esperar que tots els preus aniran augmentant, en perjudici de les classes populars, fonamentalment de la classe treballadora, però també amb una forta incidència en els petits comerciants i en el conjunt de la petita i mitjana empresa. En aquest sentit és força preocupant l'alt interès que la banca exigeix per la concessió de crèdits, i l'ajuda del govern és mínima sense passar gairebé de paraules. Del que està passant en tenim un bon exemple amb la puja del preu de la llet en què mentre al consumidor li han pujat tres pessetes per litre, al pagès just n'hi han pujat una.

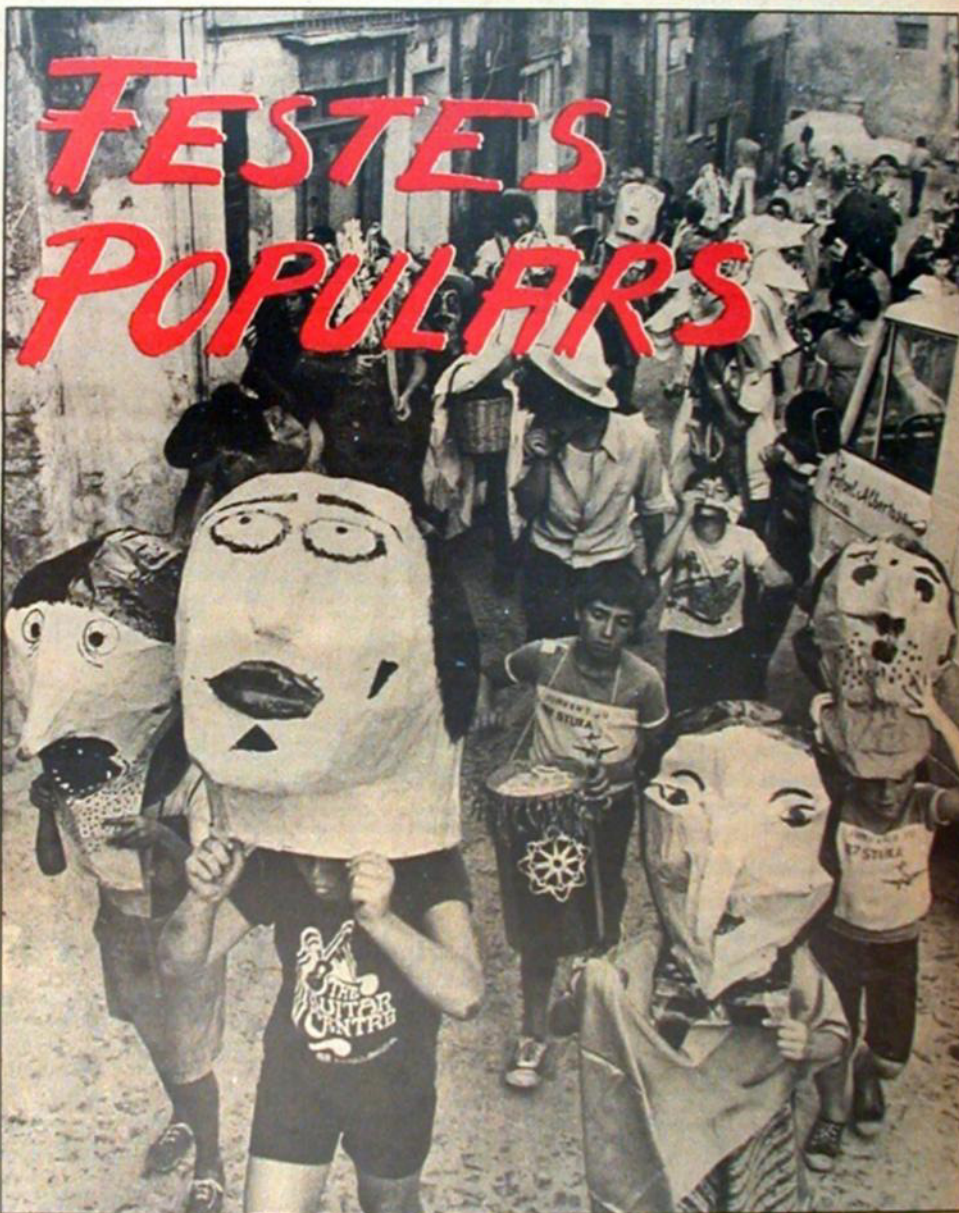
El tema dels transports és un dels que amb més urgència necessita resoldre's, i ja el PSM abans de la pujada es va manifestar davant l'opinió pública i les autoritats competents, demanant rebaxa per als residents, reserva de bitllets a les temporades de gran saturació i planificació democràtica. Pocs dies després d'aquestes peticions el govern augmentava els preus i va concedir als residents il·lenes un descompte d'un 10 o/o en els viatges amb avió. Davant això en absolut veim complides les necessitats del nostre poble. Pensam que queden pendents uns descomptes superiors tant a les tarifes d'avió i viatell. En aquest sentit el nostre criteri és el mateix d'Unió Sindical Obrera (USO), que ha estat per ara l'única central sindical que s'ha manifestat, demanant un 30 o/o de descompte. Queden sense resoldre també el punt de la reserva de bitllets i la planificació democràtica. Cal exigir una publicitat i una gestió ràpida per poder obtenir aquest descompte del 10 o/o als bitllets d'avió, sense traves burocràtiques.

Hem d'incidir en el fet que aquesta situació de tots els augmentos de preus va contra els interessos de les classes populars, però que també ens afecten per partida doble degut a la nostra insularitat, ja que el transport de les mercaderies augmentarà considerablement. Menorca, Eivissa i Formentera es veuran encara més perjudicades, com ja és tradicional pel seu aïllament superior al de Mallorca.

En front a aquesta situació es fan necessàries alternatives realistes, preveient que passat l'estiu amb un índex de conflictivitat inferior, entre altres causes pel fet que l'atur ha disminuït, hi haurà un agreujament de la situació amb l'arribada de l'hivern.

S'hauran de negociar nous convenis col·lectius ja que els preus han sobrepassat el previst. En aquest sentit esperam que se negociïn amb profunditat i que realment sigui beneficiat el treballador, i que pugui recollir la problemàtica de la nostra realitat insular, ja que el marc estatal en què a vegades se negocia no és l'adequat per a la classe treballadora de Mallorca.

A l'administració de l'Estat li hem de fer entendre el fet de la insularitat i, en aquest sentit, es preocupar que a les transferències autonòmiques que aniran arribant amb molta lentitud, encara no hi ha un reconeixement clar del que Mallorca és i representa. Derivat d'aquesta situació una vegada més hem de recordar que el poble de Mallorca és dels que més ha estat viatant —basta veure l'índex de dipòsits bancaris— i també dels que més ha aportat a l'estat central, sense les suficients contrapartides. Per això tant a les Caxes com a la resta de banca, cal exigir que a uns moments de necessitat com els actuals els crèdits s'haurien de concedir amb més facilitats i més baix interès. Evidentment tota aquesta problemàtica queda englobada dins el context de l'autonomia defensada amb uns criteris nacionalistes d'esquerres. Aquesta autonomia encara la veim llunyana i exigeix l'esforç de totes les classes populars perquè sigui efectiva.

L'arrelament popular de les festes

(Pàgines centrals)

PART FORANA

Informació de:

Campanet, Inca,
Montuiri

(Pàg. 8)

NICARAGUA

Una batalla
guanyada

(Pàg. 2)

Socialisme i nacionalisme, de cara a un futur

Els mesos que han succeït als de les eleccions generals i municipals han suposat un lapsus en l'activitat dels partits polítics, car el pacte i el tanteig han engolit els entusiasmes més o manco sincers i han postergat els plantejaments de futur que tot partit sempre ha de tenir estructurats, si no vol córrer el risc de veure's arraconat. Socialisme i nacionalisme units (el primer com a manera de conivència) han estat capaços d'unir moltes voluntats, expressades en vots, contràriament als resultats que oferien els sondejos d'opinió avant-match. Això és important. Mallorca no ha mort, diguem-ho. I quan ho deïem, ens plantejàvem l'esperança de reconquerir una terra normalitzada, capaç de rompre els jous de classe i d'opressió nacional que atenallen la seva gent. Si més no, pensàvem en la possibilitat de reconstruir a curt termini una terra en la qual les relacions inter-classe i els plantejaments de discussió sobre el procés de recuperació nacional, entrarien en una època de fluïdesa, fruit d'una dinamització del cos social. Tot això, evidentment ho pensàvem, i ho pensam. Almanco jo ho pens i ho veig perfectament viable, sempre i quan els socialistes d'aquesta terra, sàpiguen sintonitzar amb la sensibilitat popular, despuntant-se de dogmatismes però guardant amb tota gelosia allò que és fonamental per enllistir una política d'esquerres, coherent i útil. El siau qui sou d'Alcover, sempre repetit per tal de fustigar l'amor propi de la gent enfront de la problemàtica nacional, és perfectament aplicable en el terreny de les ideologies. Siau qui sou. Cal enllistir una política de naturalitat, sense estridències ni sotracs. Perquè la gent es decanta de les estridències i els sotracs. Fins i tot les classes populars, de les quals és senyera el socialisme. Mallorca n'és un exemple i tot l'Estat Espanyol, també. La gent adopta postures intransi-

gents, per tal d'encobrir la impossibilitat de trobar una tercera via, entre l'entreguisme al capitalisme de rostre humà i el quixotisme foll. Repetesc, les eleccions encengueren un llum dins el fosc panorama del socialisme il·lenc, a la calor del qual, encara, ens estam escalfant tots. Seria suïcida però, imaginar que mai no s'acabarà. S'acabarà. Fins ara l'hem mantingut amb fullaca. Cas que no li apropem llenya, s'acabarà. No estic pronosticant un fatalisme, sinó que procur constatar una evidència. Les eleccions foren la xispa, únicament. La prova palesa de l'existència d'un foc que estava covant dins les classes populars, però que cal atiar continuament perquè cresqui i s'enfortesqui. Em sembla natural, i tocant a Menorca, podem dir gairebé el mateix, tot i que certament desconec els racons de la política d'esquerres que es desenvolupa a l'illa germana. Tant se val. No ofereix actituds concretes, sinó plantejaments generals. Ignor igualment el que fan les esquerres nacionalistes a Eivissa i aquesta ignorància em produeix calfreds. La mateixa impermeabilitat que pot fer estèrils les relacions ideològiques populars, amenaça d'afectar l'enteniment entre unes illes que, malgrat el seu dret a una sobirania total, pertanyen a una comunitat anomenada Illes Balears. Vull dir que la pràctica política condiciona la necessitat d'uns vincles de cooperació que no poden detu-

rar-se en una tèbia estreta de mans. Evidentment, els dos PSM, el de Mallorca i el de Menorca, donaren una mostra important de bona voluntat, arribada l'hora d'enllistir les candidatures per a les eleccions generals. El menorquí Murillo va encapçalar la llista conjunta. Però, així i tot, em sembla que l'esforç no basta, que resta molt de camí per agermanar els pobles germans i aquest camí s'ha de recórrer. I s'ha de recórrer de pressa. Els socialistes i nacionalistes de Mallorca, Menorca i Eivissa, tenen necessitat de compactar la seva política al màxim, si realment aspiren a convertir-se en portaveus d'una corrent d'opinió que tenguí cos i presència. Els Països Catalans resten, de moment, lluny de les nostres possibilitats. És evident que l'Estat Espanyol ens ha convertit en "províncies" diferents, per tal de reduir tot un poble a petits regnes de Taifes. La història ve de lluny i no cal insistir-hi. Cal recordar-ho, únicament, per tal que no redium, encara més, l'àrea de joc que ens concedeixen. Ha arribat l'hora que les illes comencin a plantejar-se la necessitat d'oferir una imatge socialista compacta. No patiria la migrada autonomia que pugui servir cada una d'elles i en canvi començarien a tenir perfil de poble. El nostre socialisme necessita contingut i continent.

Llorenç Capellà

Onze cadàvers de joves morts a trets, amb les mans lligades i els ulls embenats, foren trobats en un camp d'execució somozista prop de Managua.

NICARAGUA

Una batalla guanyada

Cròniques contradictòries, anunci de renúncia per part de Somoza sota certes condicions, notícies constants sobre l'avanç sandinista o sobre la seva retirada de la línia de foc... Al marge de tot això, de la suposada disminució o possible creixuda de la força del FSLN la batalla està guanyada pel poble, per un poble que s'aixeca definitivament contra un dels dictadors més persistents de l'Amèrica Llatina. I està guanyada no tan sols perquè una força es basi en el nombre d'homes armats i preparats per a la guerra, sinó perquè la història els dona la raó.

Somoza és un anacronisme, l'era dels pinxets, dels vidells, en definitiva, la era dels tirans, objectivament ha d'haver passat i malgrat la possible ingerència de l'imperialisme iniqui és evident que la batalla contra l'evolució cap a la llibertat és perduda abans

de començar.

Tallar, reprimir o intentar acabar amb aquest moviment massiu que intenta aconseguir l'alliberament d'un poble suposa enfrontar-se contra tota lògica, suposa quedar ancorat en un passat idoni per a la germinació de "tiranos banderats", suposa, al cap i a la fi, voler anar contra la força de la raó i contra el curs del temps.

És molta la sang vessada a Nicaragua, és molt l'horror suportat per milers d'homes sota el poder dels dictadors a diferents repúbliques de l'Amèrica Llatina, però ni els dictadors, ni la influència del "gran pare americà" podran per molt de temps ofegar la veu del poble, el plor ronc i trencat dels poetes, la queixa ferotge i raonable dels intel·lectuals, la força material no és la força més persistent, pot, això sí, reduir temporalment la lluita, però mai no pot

vençer la raó.

Són molts els homes que en aquell paradís perdut gràcies a les oligarquies nadiues i al domini del capital imperialista han orientat la seva paraula cap a una expressió revolucionària que va més enllà, cap a la llibertat profunda de l'home i darrera aquesta paraula hi van els esforços dels homes del FSLN.

No podem creure que l'ametralladora acabi amb la lluita, ni la imposició amb l'ansia d'un poble per ser ell mateix, quan les cròniques ens ho contin, quan una vegada més la bota imperialista subtil però immediatament eficaç pensi haver acabat amb els sandinistes (poble) sabram que d'algun forma la força d'aquests homes serà major.

Conxa Moreno

Darreres notícies

* A Campos l'Entesa Campanera Independent va proposar la redacció de les actes de l'ajuntament en bilingüe. L'UCD es va negar, i naturalment se faran just en castellà.

* Les cròniques municipals d'Inca al diari Balears les fa Juan Maria Palma, pseudònim del cap de llista d'UCD, Antoni Pons. ¿Es això ètica periodística?

* Diuen i comenten que l'urbanització de Ses Covetes i Es Trenc, va enfora i que hi ha un Conseller arquitecte, tal vegada d'un partit d'esquerres.

* Sembla que a la fi el seny imperarà a l'Ajuntament de Capdepera respecte als projectes d'urbanitzacions de Cala Ratjada, que no seran admesos malgrat hi hagi persones de parts importants de dretes a darrera.

* Les festes amb caràcter mallorquí van avançant arreu dels pobles de Mallorca. Així i tot hi ha qualque poble, com Andratx, que no sembla esser de Mallorca.

* A Algaida l'UCD es va oposar a la moció presentada per la Candidatura Independent, respecte al trasllat dels mestres mallorquins.

* ¿Què passa a Manacor amb la CDI? Semblava progressista. ¿Per què s'exclouen les propostes autonomistes i progressistes que presenta la OIM?

* El Pare Sabater de la Congregació Mariana segueix marginant al PSM a les taules rodones, a excepció de la darrera damunt el canvi de nom de carrers.

* Una vegada més la nostra badia està embrutida amb la presència de vaixells de guerra imperialistes nord-americans. Una vegada més recordam allò de:

"On vas amb les banderes i avions i tot el cercle de canons que apunten al meu poble."

On vas amb la vergonya al galó, en el fusell i duts la por i apuntes al meu poble".

Sandino

mallorca socialista

Publicació del Partit Socialista de Mallorca.

Responsable:
Rafel Oliver Piguillen

Consell de Redacció:
Antoni I Alomar
Joan Perelló Ginard
Damià Pons Pons

Responsable administració:
Conxa Forteza

Col·laboradors:
Joan Adrover, Miquel Adrover, Víctor Alomar, Jaume Armengol, Daniel Bastida, Josep Bernad, Margalida Bujosa, Llorenç Capellà, Margalida Capellà, Joanot Colom, Guillem Coll, Jaume Corbera i Pou, Assumpció Cortés, Joana Ma. Fiol, Climent Garau, Eberhard Grosske, Pere Jofre, Miquel Llambies, Josep Maria Llompard, Isidor Mari, Joan Mesquida, Santiago Miró, Llorenç Mora, Jaume Morrey, Andreu Murillo, Andreu Oliver, Biel Oliver, Jaume Obrador, Guillem Pomar, Damià Ferrà - Ponç, Pere Sampol, Antoni Serra, Sebastià Serra, Jaume Sureda, Joan Tortella, Francesc Trobat, Jaume Vidal.

Corresponsal a Catalunya:
Lluís Garcia Sevilla
Corresponsal del País Valencià:
Joan Carles Salvà
Fotografies:
Pere Escalés

Edita:
Partit Socialista de Mallorca
Redacció i administració:
Carrer Temple, 7, Ciutat de Mallorca.

Tel. 22-14-14. - 221626
Imprimeix:
Editoria Balear S.A.
Dipòsit Legal: PM 511-77

SUSCRIBIU-VOS
A UNA REVISTA AL SERVEI
DE LA NOSTRA CULTURA
DEL NOSTRE POBLE

lluc

Apartat 619
PALMA DE MALLORCA

EDICIONS DE LA MAGRANA

**EUROCOMUNISME
I ESTRATÈGIA
REVOLUCIONÀRIA**
Quaderns d'Alliberament, 4

**CAP A UNA
ECONOMIA DELS
PAÏSOS CATALANS**
Josep M. Muntaner
i Pascual

Propostes per al procés autonòmic

L'Estatut d'Autonomia reivindicat pel Partit Socialista de Mallorca ha de venir a través de l'article 151 de la Constitució, encara que no sigui aquesta la fórmula que més satisfaci a un pensament socialista i nacionalista, però tot tenint en compte que ens trobem just davant dues opcions efectives i viables, hem de fer valer tot el nostre esforç i treball per aconseguir la via que millor ens pugui dur cap a l'Estatut i que sobrepassi la mera descentralització administrativa, ja que els altres articles de la Constitució a penes ho atorgarien així. Per això veim amb satisfacció com la major part de les forces polítiques, culturals i socials s'estan definint per la via de l'article 151, i encara que UCD, força política majoritària a les Illes no ho hagi fet, no dubtem que sabrà sintonitzar amb el poble, assumint des d'ara mateix, l'únic camí que ens pot dur cap a l'autogovern.

Ara ja fa uns dos mesos que el PSM presenta al CGI una iniciativa perquè una comissió de forces polítiques redactés un projecte d'Estatut d'Autonomia. Aquest punt encara no s'ha duit a terme en el Consell General Interinsular.

Malgrat tot no partim de zero. El PSM té els seus propis estudis elaborats i creim que es va fent imprescindible que s'obri un debat popular als mitjans de comunicació, a fi que no sigui un tema just debatut a negocia-

cions, sinó que també vagi adquirint la fecció popular que li pertoca. En aquest sentit ens ha d'omplir d'illúsió el fet que a molts de pobles de Mallorca s'hagin inclòs conferències i taules rodones que tracten sobre la realitat socio-política de la nostra terra.

Entre les tasques i alternatives presentades del PSM bé s'ho paga de recordar els temes importants que hem tractat. Temes que afecten molt directament la realitat quotidiana, com és la pujada del transport en què el PSM va ser el primer en posar l'estat d'alerta, amb unes solucions que se li han donat —malgrat la capitalització dels presidents Albertí i Suárez i el senador Mir— que ben poc beneficien al poble de Mallorca. Indubtablement tampoc beneficia gens als mallorquins el treball forçat dels mestres i, per això, hem aprofitat totes i quantes ocasions hem tingut per manifestar la nostra més enèrgica protesta. En un altre orde de coses —encara dins el capítol de l'autonomia i, concretament, a la comissió de transferències— hem reclamat com a cosa pròpia de Mallorca la promoció exterior del turisme i l'ampliació de les competències de la conselleria d'agricultura. Val a dir que no hem vist gaire bona fe per part de l'administració de l'Estat, però aquest tema encara hi serem bé a temps de tractar-lo un poc més endavant.

Els nostres esforços, en gran mesu-

ra, van encaminats a potenciar el procés autonòmic. Pensam que les institucions que hem de recuperar han de tenir sentit, han de ser operatives i han de representar un veritable autogovern. Per això la nostra posició respecte al procés autonòmic és constructiva, però no podem deixar d'esser crítics. Volem suprimir les traves però hem d'intentar la conscienciació del poble.

Un dels darrers temes aprofitats ha estat el decret de bilingüisme, un tema d'especial importància per al futur desenvolupament de la nostra llengua i cultura. Hem estat crítics sense encallar el tema, perquè pensam que tal com està redactat no podrà representar una autèntica normalització cultural i que té grans deficiències, però també volem que se posi en marxa amb el màxim de mitjans tècnics, humans i econòmics.

Indubtablement ens trobem a l'inici d'un gran camí, amb moltes desil·lusions i cert desencís, però no podem desanimar-nos. Les dificultats que trobem en aquest camí han de ser superades amb esforç, amb tenacitat, partint de la realitat del nostre poble. Tanmateix i, malgrat tot seguirem avançant, com ja s'ha avançat des d'aquella darrera diada del 30 de desembre, perquè no hi ha dubte que el poble ha pres un major grau de consciència nacional. Així i tot la tasca a fer encara és molta.

Sebastià Serra

La revolució, per a quan?

Lluís Garcia Sevilla

És una pregunta que sovint es fa molta gent d'esquerra. La causa n'és l'esperit exasperadament historicista que té la nostra cultura occidental des de fa un centenar d'anys. Vivim dins una cultura hipersensibilitzada del passat, i sentim una història que transcorre, lògicament ens demanam pel futur. Però del passat només tenim les deixalles, objectes morts, i ens manca l'ale dels qui ens precediren, i sobretot llur esperit, tan fonament humà, de revolució i de voluntat de fer. Per això volem cercar dins el futur signes objectius, objectes morts, que ens indiquin el moment del nou tombant de la història. Però sent així ens oblidam del nostre propi esperit de revolució i de la nostra pròpia voluntat de fer, i d'ací la paralització del nostre projecte de canvi. Cal que deixem de banda els signes objectius i que escoltem la nostra biologia que ens crida: la revolució ara!

Sí, però com? Abans cal respondre molt clarament com no. No per la violència física, i això per una sèrie de raons. Primera, i principal, perquè no podem bastir una societat més lliure vulnerant els drets més bàsics dels humans. Segona, i revolucionària, perquè tot canvi social forçat per la violència s'ha demostrat necessitat de la coerció per a mantenir-lo. Tercera, i pragmàtica, perquè és impossible dins una societat industrial avançada. El canvi ha d'esser assumit, viscut, volgut i defensat per la població, lluny de personalismes i messianismes esterilitzants i coercitius. I per això ens cal l'entusiasme provinent de la nostra natura humana, entusiasme que no pot emanar dels objectes morts.

Sí, però com? Com canviar a fons la nostra societat tot respectant els drets humans, tot aprofundint la democràcia? Com podem fer que la població faci seu el projecte i el defensa? Com fer-ho ara? Això desafia el nostre enginy. Tenim al davant una societat altament tecnificada i complexa, governada inexorablement per lleis de la natura: lleis biològiques, socials i econòmiques. El messianisme consisteix a esperar que la combinació d'aquestes lleis produirà una societat més lliure prescindint de la nostra acció. Però, qui és més revolucionari? Aquell qui davant l'evidència de la llei de la gravitació universal l'accepta aclaparat o aquell qui inventa els avions? Els avions no violen la llei de la gravitació, pensant això és la imatge dels voluntarismes. Els avions aprofiten la llei de la gravitació, i qui els inventa "és revolucionari perquè aprofita la natura".

La nostra societat jerarquitzada i tecnificada ha secretat molta de mites, dos dels més perillosos són la fe en la tècnica científica i la idea del progrés indefinit. I aquests mites se'ls han empassat la majoria dels polítics d'esquerra actuals, totalment mancats de formació científica, basta repassar els seus estudis. Així, i per exemple, davant la nuclearització de l'energia proposada pel capital, l'accepten bé com un signe de progrés, bé com a mal menor inevitable tot esperant controlar-la ells en el futur. Però, és pensable que l'inventor dels avions no sabés ni pruna de física? Els llecs en una matèria acostumen a romandre astorats davant la matèria en qüestió. Empero la tecnificació científica de la nostra societat no és el producte

(Cont. pàg. 10)

L'AJUNTAMENT DE CIUTAT

La UCD i la política urbanística a Ciutat

Un primer intent camuflat per part de UCD d'obstruir una política urbanística al servei de les capes populars es donà en el moment en què es dugué al Ple la Revisió del Pla General Ribas Píera. La Comissió informativa d'Urbanisme i Vivenda, en la qual participa UCD amb els dos primers de la seva llista, presentà al Ple una proposta de Revisió del Pla i una llista per a la creació d'una comissió especial d'assessorament de cara a la redacció del mateix. UCD presentà al mateix Ple una contra-proposta que consistia en no explicitar el contingut i extensió de la revisió, possibilitant així que es reduís a una simple adaptació del Pla amb petites modificacions i adaptacions, però mai revisant a fons el Pla segons els interessos populars i les necessitats reals de Ciutat. Per altra banda, la contra-proposta incloïa una ampliació de la llista de la Comissió especial assessora: més tècnics, més dreta, més organismes de caire centralista, o sia, més control per part de la dreta i més lentitud en la revisió/adaptació.

El president de la Comissió d'Urbanisme, Ignasi Ribes (PCIB), sorpres per la contra-proposta, proposà que es fes un recés, a fi de poder arribar a porta tancada a un acord amb UCD. Això donà el que l'esquerra consensuà la proposta d'UCD, sense que es conegués gairebé la proposta de la Comissió informativa. El vot del PSM fou l'únic

que s'hi oposà, matissant que no deia no a la revisió —per altra banda urgentíssima— sinó al contingut i extensió de la mateixa segons la UCD i a la llista per a la comissió assessora, massa ampla i amb massa pes tècnic, dretà i centralista.

Però allà on UCD es tancà en redó fou en la qüestió del pressupost del segon semestre del 1979. Deixant a part l'anàlisi del pressupost ordinari, al qual UCD negà el vot favorable per motiu d'un verbalisme reiteratiu i desafortunat del president d'Hisenda, Luis Sánchez (PSOE), que afirmà per pa i per sal que el pressupost ordinari era el pressupost i el programa del PSOE i de la majoria d'esquerra, les conseqüències de l'actitud obstruccionista d'UCD es feren notar de forma esborronadora quan es tractà del pressupost extraordinari d'Urbanisme. La UCD no es negà a l'aprovació del 5 per cent per a l'obtenció de patrimoni municipal del sòl, però sí es negà totalment a donar els seus vots a l'altre 5 per cent per al desenvolupament de Ciutat. Els seus vots eren imprescindibles, ja que per al pressupost extraordinari no basta la majoria absoluta, sinó que són necessaris dos terços.

Les conseqüències d'això són fatals per a les barriades perifèriques i casc antic, per als programes de l'esquerra en definitiva, que així queda fermana de mans i peus de cara a la resolució de

les necessitats més urgents dels nuclis més oblidats fins ara. I així queda en mans d'UCD la decisió de qualsevol altre pressupost extraordinari per a intentar resoldre qualsevol d'aquestes necessitats abans esmentades, ja que així controlaran per la norma dels dos terços tota l'activitat de desenvolupament de Ciutat. Amb una paraula, que UCD sap bé quins interessos defensen als quals està fermat per damunt les seves promeses electorals i els interessos populars. Això, que és ben lògic, pareix que ho oblidam, ja que innocentment es creu moltes vegades que la pressió popular, els arguments ben raonats, l'opinió pública, podran canviar les decisions d'UCD. El dia del Ple damunt el pressupost en fou una prova massa evident: Ciutat no ha de creixer segons els interessos populars, sinó que la dreta s'ha d'assegurar un control, ja sia a través dels pressupostos, ja sia a través de la mateixa participació en la comissió assessora de la revisió del Pla Ribas Píera. Supos que cercaran totes les fórmules possibles per assegurar el control, ja que en l'urbanisme de Ciutat s'hi juguen massa per deixar-lo en mans d'un comunista. Per qualsevol cosa participen dins aquesta comissió els seus dos primers de llista.

Jaume Obrador

A favor de l'article 151 de la Constitució cap a l'Estatut

Nosaltres, les sotsgnats organitzacions polítiques, sindicals, culturals, ecològiques, entitats socials i ciutadanes, i candidats municipals independents, manifestem la nostra exigència que l'Estatut d'Autonomia de les Illes s'ajusti a la via prevista a l'article 151 de la Constitució.

Aquest camí és l'únic que, dins el marc constitucional vigent, pot suposar per a les nostres illes un grau d'autogovern digne d'aquest nom i una capacitat legislativa, executiva i judicial suficients per donar resposta als nombrosos problemes que en aquests moments tenim plantejats.

En aquest sentit volem assenyalar la via constitucional prevista als articles 143-148 com a una opció que condueix a una pura descentralització administrativa que no satisfà les nostres aspiracions com a poble històricament diferenciats.

Així mateix, les organitzacions sotsgnats ratifiquem el nostre compromís de promoure una campanya de popularització del que suposa la via esmentada cap a l'Estatut.

tut.

Al mateix temps donam el nostre suport a les aspiracions dels pobles basc i català reflectides als estatuts de Gernika i San, conscients que la seva aprovació suposarà una passa decisiva cara a les aspiracions d'autogovern de la resta dels pobles de l'Estat Espanyol.

Firmen: Candidatures Independents de Felanitx, Manacor, Santanyí, Artà, Esporles, Petra, Sant Joan, Santa Maria, Inca, Entesa Campanera, Opció Independent Manacor, Sinués Independents, Esquerra Sollerica, Grup de Sant Llorenç, Algaida, Coordinadora Associacions de Veïnats, G.O.B., Talaiot Corral, ASTAM (P.N.E.M.), C.C.O.O., CSUT, UGT, USO, Sindicato Unitario, Sindicato Libre de Marina Mercante, Moviment Escola de Mallorca, Moviment Estudiant Catòlic, Joventuts Autogestionàries de les Illes, Joventuts Comunistes, Joventuts Socialistes, TABYR, UCO, Obra Cultural Balear, Tiro Pons (senador independent Menorca), Partit Carlí, PCIB, PSM (de Mallorca), PSM (de Menorca), PSOE i PTL.

Ja ha sortit

En venda a totes les llibreries al local PSM de Ciutat

Urbanisme: heus aquí la qüestió

L'Ajuntament de Maó encara no havia mostrat al públic la faceta competitiva en l'alt grau que ho va fer el dijous dia 5. Si fa no fa la cosa no té res d'extraordinària perquè és ben sabut com va això de la palestra municipal.

I el dijous dia 5 es planteja, ja, la revisió del Pla General d'Urbanisme. Com hauria de ser sabut, l'Ajuntament de Maó té alcalde i 10 regidors dels anomenats "centristes", cinc socialistes del PSOE, tres del PSM i dos comunistes. La revisió del Pla, realment de revisió no en tenia massa més que el nom, i la proposta —tota embolicada de retòrica paternalista— usava indistintament "revisió", "modificació", "adaptació" i feien que la semàntica tornés política, tota vegada que la intencionalitat politico-econòmica (qui fou primer: la política o l'economia?) era ben palesa, i s'havia de demostrar immediatament. Va bé. El projecte de Revisió —modificació — adaptació — per onze vots contra deu. El que ningú no sap és

perquè. Perquè següidament es va presentar —per la comissió d'urbanisme, presidida pel senyor Victori d'UCD— un projecte de pla de reforma parcial d'una illa de cases del casc antic de Maó. El combat dialèctic per tal d'aconseguir una autèntica revisió havia esclatat arran de la intervenció molt documentada jurídicament quan l'esquerra havia demanat incloure un apèndix a la moció de Revisió ja esmentada. No és que ens volgüem posar en pla d'autollançament però realment els regidors del PSM menorquí donaren una lliçó de coneixements, de visió política i de voluntat de servei davant les urnes; això que normalment el poble sobirà no sol reconèixer. Però el cas que anam intentant d'esbrinar —pinzellada més o manco i, per favor, sense xovinismes innecessaris que tanmateix l'adversari se'n farà ben igual— el cas que anam intentant d'esbrinar va ser tant flagrant que tothom es va adonar que si s'aprova un Pla de revisió - modificació - adaptació del Pla GENERAL, s'havia de perfilar

la qüestió general abans d'afegir-se en detalls deliciosos com estudis de detall d'una illa de cases, on els interessos privats són coneguts per demés de la gent de Maó, i d'una altra que també serà illa un cop aprovat l'estudi de detall que permetrà que sigui zona urbana un bocí de terreny, zona que es comença de perfilar devora la zona "residencial" d'un

extrem de la ciutat de Maó. No val la pena d'entrar en detalls que la premsa local ja ha perfilat, però sí destacar els arguments del Sr. Regidor centrista Victori —sostingut pel Sr. Petrus Tejedor, emplegat d'una empresa immobiliària per més detalls— aquests arguments giraven sobre el problema de la circulació automobilística, de l'expansió, i, suprem

argument: l'atur obrer! (val a dir que a Menorca l'atur obrer només se'l veu a la premsa forana). El senyor l'home —batle de la ciutat— notable per la seva equanimitat i el seu temps, es va arribar a perdre, tot precipitant votacions i va fer aprovar, malgrat les repetides advertències d'il·legalitat dels regidors pessemetistes (el Secretari era fora de Maó i

substituit per un funcionari es veu que no tan entès en urbanisme) les propostes sobre les illes de cases. S'ha presentat recurs.

I acabem amb una altra de tantes: el PSM va presentar una moció sostinguda per tota l'esquerra sobre canvi de noms a les plaques dels carrers que encara presenten el record d'una època que voldríem perclitada... El Sr. Quetglas, portaveu d'UCD a l'Ajuntament, va manifestar que es deixava la qüestió sobre la taula perquè tanmateix l'època franquista també formava part de la història. Ara recomanaríem que si més no a algun carrer nou es posassin noms com Azahar, Alcalá, Zamora, Negrín... que no em poden negar que també formen part de la història...

Res de nou sota la capa del sol, ja ho sé. Res de nou i el mateix cavall de batalla: l'urbanisme, el mateix camp abonat per a la corrupció, abans i ara: heus aquí la qüestió.

Joan Sintes
Cavaller

Llengua i consciència nacional

La llengua no és tan sols la peça clau que conforma la identitat d'un poble, sinó que és també el millor instrument per a mesurar el nivell de la seva consciència col·lectiva.

Un poble que manté una llengua viva apareix com a fidel a si mateix. Un poble que al llarg de més de dos segles i mig d'opressió no ha renunciat a la seva llengua, esdevé una comunitat vitalment progressista, perquè, al cap i a la fi, és un poble farcit de confiança en el seu avenir. Quan un poble es manté identificat amb la seva llengua, se sent lliure, capaç de comprendre i disposat a reflexionar. I al contrari, un poble obligat a emprar una llengua estrangera, que no s'adapta a l'estructura del seu pensament, es converteix en un poble sense capacitat de reacció, desconfiat i insegur, un poble amb les arrels a l'aire, un poble, al cap i a la fi, condemnat a desaparèixer culturalment i antropològicament.

Una comunitat que, col·lectivament, no senti la necessitat i la urgència d'expressar-se en la seva pròpia llengua és, per a desgràcia seva, una comunitat morta, sense esperances. Procurem que aquest no sigui el nostre cas. Mallorca, Les Illes, els Països Catalans, han de retrobar-se a través de l'idioma. Un idioma que es va fixar al mateix temps que xuclàvem les primeres glopades de llet mater-

na, dolça i agra alhora, però que constituï el primer símptoma vital.

La normalització i dignificació de la nostra llengua no és responsabilitat d'uns pocs estudiosos; és responsabilitat de tots. Però la forma més eficaç de defensar la nostra llengua és usant-la. Ara bé, emprant-la amb generosa naturalitat i sobretot amb vertadera llibertat, sense limitacions imposades o adquirides. Usant-la no per la via de la imposició, sinó per la via de la raó, per la via de la conscienciació d'un poble que ha sofert un autèntic genocidi cultural.

Empreu la nostra llengua per a sentir-nos més lleials a la nostra terra i, des d'aquest sentiment servir-la millor. Usem la nostra llengua, la llengua catalana, com a argument principal de la nostra realitat històrica, com a moll d'os de la consciència de la nostra personalitat col·lectiva que no podem recuperar per altres camins.

Per a mantenir-nos arreu i arreu com a poble, perquè els Països Catalans puguin recuperar la seva vertical, l'idioma haurà de ser la bandera de la nostra activitat. Parlem la nostra llengua, sempre i a tothom.

Joanot Colom

DARRERES NÓVETATS DE L'EDITORIAL MOLL:

Pere Xamena. HISTÒRIA DE MALLORCA.

Francesc de B. Moll. DICCIONARI CATALÀ-CASTELLÀ i CASTELLÀ-CATALÀ. Segona edició, en un sol volum enquadernat.

Josep A. Alcover. ELS MAMÍFERS DE LES BALEARS.

Joan Bonet i Nadal. RONDALLES DE LA PIPA.

Poggio. LLIBRE DE FACÈCIES. (Traducció per F. de B. Moll).

Miquel A. Riera. LA RARA ANATOMIA DELS CENTAURES.

Jaume Pomar. HISTÒRIA PERSONAL. (Poemes).

Gabriel Janer Manila. SEXE I CULTURA: EL CANÇONER.

E. Th. A. Hoffmann. LA SENYORETA DE SCUDERI. (Trad. per F. de B. Moll).

Distribució: LLIBRES MALLORCA. Fortuny, 5. Palma.

PAÍS VALENCIÀ

"El País valencià serà d'esquerres o no serà"

Que un polític que presenti una opció política interclassista, o sigui acceptable per a la burgesia, o una part d'ella, reconegui que el País Valencià serà d'esquerres o no serà, com ha dit Francesc de P. Burguera secretari general del Partit Nacionalista del País Valencià, ja ens mostra com van les coses per aquell país.

Burguera reconeix el sucursalisme tradicional de la classe dominant valenciana, castellànitzada prest la noblesa i després la burgesia. Afirma que l'autonomisme d'alguns actualment, és el cas dels Attard i companyia, és per un interès exclusivament instrumental.

La dreta al País Valencià és clar que no és nacionalista encara que a través de senyors com Attard, Pin, Broseta, etc. de paraula digui que defensa el "Reino de Valencia" contra la colonització catalana, naturalment imaginària, però que els serveix per encapçalar un moviment "popular" que així posen contra els partits esquerrans. L'extrema dreta hi col·labora amb UCD i CID, els líders dels quals partits saben ben bé que hi ha just una llengua catalana i saben quina és la bandera del País Valencià, però és qüestió d'escampar la confusió per envestir als socialistes que obtingueren la majoria relativa a les eleccions. "El problema és, doncs —ho veu En Burguera— d'alguns valencians no del poble valencià. Tots aquests plets absurds o aqüelles discussions imbècils sobre el nom de la llengua o sobre la bandera no són més que una qüestió de desinformació. El poble respon positivament, perquè li diuen que els colonitzaran i, és clar, va bé que es rebel·lin contra una colonització". I la dreta ho sap capitalitzar (quan per exemple tothom recorda, o hauria de recordar, que sempre, durant la dictadura i abans, per les festes de València, omplien la ciutat de banderes quadrades i ningú no hi tenia res a dir mentres que la mateixa senyera era proscrita al Principat). La ruqueria de la burgesia valenciana fa reconèixer tot això a un home que hauria d'esser un dels seus dirigents, els fets són clars. En Burguera acaba una entrevista que li feren després de la seva intervenció al debat organitzat pel Club Ramon Muntaner sobre els estatuts d'autonomia als PP CC dient que la clau és en la política educativa dels pròxims decenniis per a revalencianitzar-se. Però, qui farà els plans d'estudis i totes aquestes coses? Cau una mica alluny... Amb tot, pareix ésser que "Mallorca haurà de ser d'esquerres si vol ésser"...

Redacció

Biel Majoral, tres mesos en el Consell

"El decret de bilingüisme és dèbil de cara a aconseguir el que realment correspon al nostre poble"

"Estic agressiu, no sé si deu esser per la calor", ens diu d'entrada el conseller Biel Oliver, molt més conegut pel nom de Biel Majoral.

Rera aquesta mena de salutació, i aprofitant que no fa massa dies que s'ha publicat el decret de bilingüisme, li requerim la seva opinió. "Bé —afirma—, és un decret dèbil de cara a aconseguir el que realment correspon al nostre poble. És un decret tímid, integrador, però així i tot ens pot servir d'ajuda si més no clarificar postures científiques de la llengua. Aquest decret, com a nacionalistes, no l'hauríem d'acceptar mai, ja que nosaltres defensam una ensenyança totalment en català i dins el nostre context social, però tampoc ens hi oposarem perquè representa un petit gra d'esperança almanco per conèixer la nostra llengua".

"Mai seré un polític buròcrata com són els polítics professionals".

—Tu creus que el nostre poble està preparat per rebre un decret tal com toca?

—No, no. El problema és que aquest decret condiciona a tothom. A un sector que no té les coses clares, li pot pareixer massa ample; a la gent conscienciada també li ferma el cap. No sé, sembla fet per protegir el català abans que el català.

—Quines esmenes ha presentat el PSM?

—Jo, en nom del Partit, en vaig presentar tres fulls per si un cas tenien l'amabilitat de recollir-ne alguna.

—El l'han tenguuda?

—Han estat poc amables. Em consta que han recollit algunes idees, però poca cosa. Nosaltres demanàvem que es llevassin conceptes erronis, falsos o aspectes que posaven la nostra llengua en condicions d'inferioritat.

—Pot esser que tenguieu poca incidència dintre del Consell?

—Sí, sí, poca; fins ara poca. Ens limitam a fer-li un grapat de visites mèdiques al Consell.

—Això és poca feina. ¿O no?

No, feina en feim molta perquè intentam espigolar tot el que podem, però vaja no es tracta d'una feina que satisfaci a un polític.

—Ara que ho dius, tu en certa ocasió manifestares que no creies en els polítics professionals. Segons tu a la política l'han de fer els ciutadans.

—I pens el mateix. No; no hi crec.

—Ido et deus sentir incòmode, perquè tu exerceixes com a tal...

—Entraré en una situació molt personal. Jo tenc una ideologia i la defens i la defensaré allà on sigui, però mai seré un polític buròcrata com són els polítics professionals que no defensen unes idees, sinó unes normes d'actuació burocràtica.

L'OPOSICIÓ DINS EL CONSELL

—L'oposició, dins el Consell, és forta?

—En aquests moments no, perquè tam-

poc ho és el poder. Davant d'una cosa que no té cap poder, ¿què has d'anar a oposar?

—¿Flociau millor amb el PSOE o amb l'UCD?

—Això depèn del que proposin aquests dos grups, perquè com que tots dos són centralistes no et pots ajocar ni amb un, ni amb l'altre, encara que és evident que de vegades en fan alguna de bona i aleshores has de mirar molt bé quins dels dos s'acosta més a allò que tu defenses. De totes maneres, tot està bastant consensuat.

—Total que el Consell, ara per ara, és un ens fictici, ¿aquest fet no pot incidir damunt el poble de forma perjudicial?

"Un nacionalista com mana la llei, és una persona d'esquerres"

—D'acord, és totalment fictici i això és el que més greu em sap i pens començar a denunciar-ho a partir d'ara. A les passades eleccions s'intentà crear una consciència d'autonomia de les illes. Tothom votava autonomia i ha resultat que aquesta autonomia sols ha servit per acumular sous i no pintar res. Això és demoralitzador, això és una trampa d'aquest govern, és una trampa dels governs centralistes.

—Que estàs de poc optimista!

—Gens ni mica. Pens que el nostre poble sols aconseguirà una sèrie de llibertats si es mobilitza. Això per a mi és fer política... No, no puc esser optimista. En aquests moments és molt difícil que en el Consell hi hagi un debat polític, és molt difícil que el Consell sigui un parlament de Mallorca i això esfondra els ànims. L'únic que es pot

fer és anar-hi en pla de guerriller, guerriller de llenguatge, s'entén.

—Biel tu deus tenir molts de maldecaps.

—M'he embullat molt, ho he de reconèixer i és que ningú podia donar llum perquè ningú sabia a on s'alicava.

—No serà que el càrrec et ve gros com diu qualque mala llengua.

—No m'hi ve gens ni mica, més gros els ve als d'UCD que tenint el poder són incapaces d'agilitzar res. Ara bé el que em ve gros és allò que la gent em demana i m'exigeix com a conseller.

—Les exigències d'on vénen de la gent del carrer o dels militants del partit?

—De pertot, però jo no som cap gestor administratiu local, ni en vull saber res de tot això, ja hi ha uns missers encarregats d'aquestes feines.

—Recordes que es va discutir si el PSM era nacionalista abans de socialista. Ara jo et deman quins dels dos conceptes et defineix més com a polític.

—Tot va lligat. Jo som socialista de principis, però vull dir que som indiscutiblement nacionalista i em sap greu que a vegades es caigui en la trampa que preparen els que sols són socialistes. Avui en dia tenc el convenciment que el nacionalisme s'ha de defensar sense recular. Pareix que la gent entén que esser més nacionalista que socialista és esser de dretes, però puc assegurar que un nacionalista com mana la llei, és una persona d'esquerres. Nacionalisme implica socialisme, qui no creu això és que defensa la seva butxaca per damunt del poble.

—Ido així tu no creus en el nacionalisme de dretes.

—Jo crec en l'autonomia de dretes.

—D'acord, a tots els que no estiguin conformes amb aquesta teoria, ¿te'ls puc enviar a Algaida?

—O al partit; si volem discutir amb mi, a un dels dos llocs es trobaran.

Margalida Capellà

edicions catalanes

curial

LLIBRES D'INTERÈS BALEAR

Josep Massot i Muntaner
Els mallorquins i la llengua autòctona
Biblioteca de Cultura Catalana, 1
192 ps., 250 ptes.

Pere Gabriel
El moviment obrer a Mallorca
Biblioteca de Cultura Catalana, 7
332 ps., 450 ptes.

Miquel Tarradell i Matilde Font
Eivissa Cartaginesa
Biblioteca de Cultura Catalana, 13
320 ps., 450 ptes.

Baruch Braunstein
Els xuets de Mallorca
Biblioteca de Cultura Catalana, 16
336 ps., 500 ptes.

Josep Massot i Muntaner
Església i societat a la Mallorca del segle XX
Biblioteca de Cultura Catalana, 28
576 ps., 550 ptes.

Joaquim Maria Bover
Biblioteca de Escriptors Balears (Ciutat de Mallorca 1868)
Documents de Cultura/Facsimils, 4 i 5
3.500 ptes.

Marià Aguiló i Fuster
Catàleg de obres en llengua catalana
Impreses desde 1474 hasta 1860
Documents de Cultura/Facsimils, 8
3.000 ptes.

Anselm Turmeda
Autobiografia i atac als partidaris de la Creu
Introducció de Mikel de Epalza
184 ps., 400 ptes.

RANDA

Revista dedicada a les illes Balears, dirigida per Josep Massot i Muntaner. Aparició semestral. 7 números publicats. 575 pts. exemplar (subscripció 980 pts. l'any).

Sumari del número 7:

La catalogació de les rondalles de mossèn Alcover com a introducció a l'ur estudi, per Josep A. Grimalt.
Els xuets i la guerra contra França del 1793 a 1795, per Francesc Riera i Montserrat.

Aspectes de la difusió de la premsa política durant la Guerra del Francès (1808-1814), per Antoni-Lluç Ferrer.
Alguns aspectes polítics d'Eivissa durant la Segona República, per Sebastià Serra Busquets.

Un poema de B. Rosselló-Pòrcel: "A Mallorca durant la guerra civil", per Montserrat Morat de Fudon.
Cultura i política a Mallorca (V), per Damià Ferrà-Ponc.

Les profecies atribuïdes a Bernat de Mogoda, a cura de Guillem Simó.
El liberalisme a la Il·lustració mallorquina: En Guillem Ignasi de Montis, textos a cura d'Isabel Moll Baines.

—o—

NOVETAT

Bartomeu Colom i Pastor
L'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.
La Mata de Junc, 12
320 ps., 600 ptes.
Curial Edicions Catalanes, Bruc 144, Barcelona-37

ANTIGA IMPREMTA

Oler

**TREBALLS COMERCIALS, EDICIONS DE LLIBRES,
POSTERS, ADHESIUS...**

C/. Arquitecte Reines, 2-4 - Telefon 214431 - Ciutat de Mallorca

NACIONS D'EUROPA QUE LLUITEN

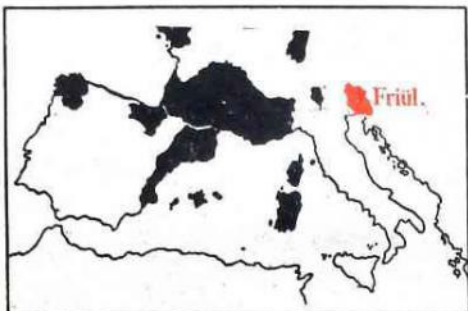
PER L'ALLIBERAMENT

El Friül, una nació que diversos estats s'han disputat

Que l'estructuració de l'Europa occidental en els Estats actuals és sovint una cosa absurda, injusta, com més va més gent hi ve d'acord. És injust, per exemple, que dos Estats forts, l'espanyol i el francès, s'hagin repartit amicalment dues nacions que, per desgràcies d'elles, s'han trobat encloses entre un i altre: Euskadi i els Països Catalans. Una Europa justa i, per tant, viable, no es podrà bastir mai damunt tots els Estats que nosaltres coneixem: haurà de tenir per base les comunitats naturals, de cultura, de llengua i d'història. En una paraula, les "nacions", que no hem de confondre mai amb els Estats.

I a la construcció d'aquesta Europa hi hauran de contribuir fonamentalment aquelles comunitats que l'estudiós italià Sergio Salvi ha anomenat les "nacions prohibides". La nostra n'és una, i damunt Mallorca Socialista ja n'hem presentades d'altres. Avui podríem entrar en contacte amb una que és molt poc coneguda i de la qual molts de mallorquins no han sentit parlar mai: el Friül.

El Friül no està dividit entre diversos Estats: està tot englobat dins l'Estat italià, a la frontera amb Iugoslàvia i Àustria. Històricament, el Friül neix com a resultat de la fusió d'unes poblacions predominantment cèltiques amb els colo-

nitzadors romans. Posteriorment hi ha hagut algunes aportacions germàniques i eslaviques: recordem que el Friül és veí de Iugoslàvia.

El llatí popular dels colonitzadors romans prevalgué damunt les llengües indígenes i avui dia la llengua d'aquesta petita nació és, com la nostra, producte de l'evolució del llatí vulgar. És un idioma molt curiós, parlat el 1970 per uns 660.000 persones, devers el 70% de la població total del Friül, que en friülès es diu Friül i en italià Friuli. Té un parentiu molt estret amb altres llengües neolatinnes parlades pels Alps, com ara el romanx de Suïssa, al punt que alguns filòlegs les consideren com a branques, o sigui dialectes, d'una mateixa llengua. Concretament, el friülès té molta semblança amb el català: certes frases són idèntiques en les dues llengües.

La primera vegada que vaig sentir parlar aquesta llengua va ésser dins un grup de turistes italians. Un al·lot va dir a una jove: "passa davanti", talment, amb una pronúncia tal que haurien

pogut ésser valencians o algueresos.

Tot i que l'Estat italià no reconeix cap dret lingüístic als friülèsos, el país s'enorgulleix d'una literatura considerable. Un escriptor i lingüista contemporani ha estat Pier Pauli Pasolini, que escrigué també en italià: és el celeberrim Pier Paolo Pasolini.

La història del Friül ha estat molt agitada car, talment una pilota de fútbol, ha hagut d'anar passant d'un Estat a un altre. L'any 1420 va entrar a fer part de la República de Venècia. El 1799, amb la invasió napoleònica, caigué sota domini de l'Imperi Austro-hongarès. Més enllà de passar a mans de França, Àustria i Itàlia, amb la unificació, al tercer Reich i, a la fi de la segona guerra mundial, altra vegada a Itàlia, fins al dia d'avui.

El Friül no és ni tan sols reconegut com a província o regió. En efecte, està englobat dins la regió denominada Friül-Venècia-Júlia, que té un estatut d'autonomia més aviat inoperant.

El país és agrícola i l'emigració dels friülèsos cap a terres industrialitzades és intensa. A més, ha de suportar la presència d'importants bases militars.

Deveu haver reparat que, quan hem parlat de la població del Friül i del percentatge que en parla la llengua, hem donat dades del 1970. Avui dia és ben probable, dissortadament, que les xifres siguin inferiors. En té la culpa, principalment, la sèrie de terratrèmols que, havent començat pel maig del 1976, s'estengueren per mesos i mesos, escampant mort i ruïna i acabant d'esfondrar la magra economia del Friül.

Després de la segona guerra mundial, el moviment nacional friülès es va reorganitzar entorn del Moviment Popular Friülès (democrata cristià i republicà). El 1966 naixia el Moviment Friül, autonomista i moderat. El diari "Int Furlane" (Gent friüla) i la Unió Friülana d'Universitaris tenen poca incidència. Cal dir que aquests moviments són autonomistes, no independentistes.

Miquel Llambies

Qui vulgui contactar amb moviments i organitzacions del Friül, es pot adreçar a: Friuli nel mondo - Casella Postale 44, 33100 Udine - Itàlia.

LES FESTES

L'arrelament popular

Popular, segons l'Enciclopèdia Catalana, és tot allò relatiu o pertanyent al poble, tot allò fet pel poble o per al poble... Seguint aquesta línia podem dir també que és tot allò que identifica al poble amb una tradició determinada que ell mateix ha anat creant i desenrotllant. En aquest sentit i, referint-nos a Mallorca, cal constatar que han estat les festes unes de les tradicions més populars i que més han arrelat malgrat tot el temps de fosc en el que s'ha impedit o entorpit, amb tota mena de traves, la seva celebració.

Fa aproximadament cinc anys, emperò, es va començar la tasca de recuperació de les festes populars. D'aquesta manera Sa Calatrava, Es Puig, Montuiri... i molts d'altres pobles i barriades de Ciutat es llançaren al carrer per a retreure la festa i la bulla espontània reprimida fins llavors. És evident que no hi mancaren les traves i els problemes que anaren des de les petites dificultats per aconseguir permisos, fins als enfrontaments directes amb la Guàrdia Civil com els que es produïren a la "festa dels darrers dies" de Montuiri.

Tot això, emperò no era res més que el fruit d'una etapa de transició i normalització que ha confluït en una celebració regular de les festes. El que cal plantejar-se ara és fins a quin punt la gent hi participa o fins a quin punt és important conservar la tradició. I, d'altra banda, com pot enfocarse aquesta qüestió a les barriades sense cap mena de tradició, a aquestes barriades amb una població majoritàriament immigrada que pateixen una deficient qualitat de vida i una estructuració urbanística que afavoreix ben poc la convivència entre els veïnats, l'espontaneïtat i la imaginació.

Actualment, doncs, a l'hora de parlar de les característiques fonamentals de les festes populars cal distingir tres ambients diferents que malgrat l'existència d'alguns punts en comú, posseeixen una problemàtica ben diferenciada. Per aquest motiu, hem parlat amb En Biel Majoral d'Algaida conxeador dels

trets fonamentals de les festes que tenen lloc en els pobles de Mallorca, Biel Gerda d'Es Puig de Sant Pere, és a dir, d'un dels pocs barris tradicionals que encara resten a Ciutat i Rosa Ma. Bruno d'Es Rafal Nou, una barriada de recent construcció que presenta la problemàtica pròpia d'aquest tipus de barris.

LES FESTES EN ELS POBLES DE MALLORCA

"Pel que fa els orígens de les festes dels pobles —ens diu en Biel Majoral— s'ha de dir que són eminentment profans encara que, després hagin anat adquirint un suposat caire religiós. Les festes, a més, tenen un origen agrícola coincidint, per això la seva celebració, amb l'època de l'any en què la feina del camp és inferior. El tret fonamental, però, és que aquestes varen néixer del mateix poble, éssent, els seus orígens eminentment populars. Ara bé, la qüestió està en si a hores d'ara es manté aquest protagonisme del poble i si aquest continua participant activament en la realització de les festes. És aquesta una qüestió en la que cal reconèixer que el poble actualment participa d'una forma menys activa que fa un temps encara que, poc a poc, va recuperant el costum i les ganes de participar-hi".

Però a més dels orígens i la participació hi ha d'altres qüestions que baldament semblen ésser més problemàtiques a Ciutat també afecten d'alguna manera els pobles de

l'Illa. Ens referim concretament a la possible introducció de reivindicacions sobre deficiències urbanístiques, urbanitàries, etc. dins les festes i a la recuperació de la nostra llengua i cultura que en llocs habitats majoritàriament per mallorquins, resulta obviament, més fàcil.

Segons en Biel Majoral alguns problemes concrets s'han anat introduint a les festes dels pobles encara que d'una forma molt menys notoria de com s'ha fet a algunes barriades de Ciutat. "De tota manera, és evident que s'intenta connectar les festes amb el problema que viu el poble durant tot l'any". Cal apuntar però una diferència fonamental entre aquestes festes i les de la majoria de barris de Ciutat que estan organitzades per les respectives Associacions de veïns mentre que, en els pobles, s'ha constituït una comissió de festes per organitzar els actes. I aquest, és un fet que talment pot influir bastant a l'hora de connectar o no les festes amb la problemàtica general dels veïnats.

TELES MALLORQUINES
I ROBA DE LLENGOS

a
**CAN
OLIVER**

Carrer Victòria, 1
Tel. 631288 Soller

POPULARS

Popular de les festes

Passem però al tema de l'idioma ja que malgrat en els pobles no sol haver-hi cap problema per parlar el català i escoltar cançons mallorquines, la confecció dels cartells i programes no s'ha fet sempre en català essent ara quan poc a poc es va recobrant la utilització normal de la nostra llengua.

ELS BARRIS TRADICIONALS

Les festes de Sant Pere i Sant Joan són el prototipus de festes ciutadanes que mantenen una certa semblança amb les que es realitzen als pobles pel que fa, sobre tot, a la seva tradició. Es Puig és, sensa, una de les poques barriades de Ciutat que compta amb encara unes festes populars amb una tradició que data de principis de segle, interrompuda només fa uns 26 anys degut a la manca de tota ajuda oficial o, fins i tot, a la presentació de traves de tot tipus per entorpir-les. Ja cinc anys però les festes es revitalitzaren gràcies —com a la majoria de barriades— a l'impetu de l'Associació de

Veïns. "Impenia que no resultés suficient ni té cap sentit si no s'aconsegueix que els veïnats es responsabilitzin en la realització de les festes —ens diu na Bel Cerdà— i les facin seves. Per això, cal estudiar noves formes, com per exemple preparar les festes en el carrer i fer-ho de forma rotativa agafant cada dia un carrer diferent".

De tota manera, la gent que ha viscut sempre al barri se sent identificada amb les festes i està disposada a col·laborar perquè aquestes es mantinguin, el problema més difícil és com fer que s'hi interessin la gran quantitat de gent immigrada que omple el barri i amb la que es planteja també la qüestió lingüística. "La tasca no resulta gens fàcil però es tracta d'anar conquistant terreny poc a poc. Així, per posar un exemple del que fem en aquest sentit, és il·lustratiu el que ens passa amb els programes: en elaborar-los l'any passat íntegrament en català varem rebre algunes queixes dels veïnats. Enguany hem tornat a fer-los en català i ja no hem rebut cap queixa sinó que s'ha acceptat com un fet normal.

De tota manera això no impedeix que en el programa s'hi introdueixin alguns actes pensant en la gent de fora o que s'intenti salvar el problema de l'idioma realitzant teatre de mim, per exemple, perquè ningú no pugui protestar".

Pel que es refereix a la connexió de les festes amb la problemàtica del barri és una qüestió que al Puig també es té en compte encara que "cal fer-ho d'una manera que entri a la gent. És per això un tema que s'ha d'estudiar i preparar molt bé ja que pot donar a les festes un caire molt més viu. De tota manera, hem d'anar alerta que no sigui un pegat afegit de forma aliada dins el programa de les festes. Ara bé, tot això és molt interessant perquè, a més, pot servir-nos per anar investigant i creant noves vies de comunicació, feta que és fonamental perquè les festes siguin creatives i no es convertesquin en una repetició

monòtona. Això, emperò, demana posar-s'hi a temps, fer-hi feina quasi tot l'any per, sense perdre l'arrelament amb el passat, anar descobrint noves formes".

LES BARRIADES NOVES

On el tema de les festes es presenta com a més conflictiu és a totes aquestes barriades que en pocs anys han fet créixer la ciutat de forma irracional i desordenada, aquestes barriades eminentment obreres que, possiblement són les més necessitades d'ecbarjo i de comunicació entre els veïns per així millorar, d'alguna manera, una qualitat de vida ben poc desitjable, en què no hi ha temps, ni llocs, ni espai per a desenvolupar un cert ambient comunitari. Però, en aquestes barriades, resulta molt difícil vèncer l'aïllament fomentat, entre d'altres coses, per la mateixa estructuració urbanística —frega i despersonalitzada—, costa molt treure a la gent de casa seva —de davant el televisor—. A més, la gent d'aquestes barriades noves no es coneix com en els pobles o en els barris tradicionals, no té tradicions comunes i, sovint, procedeix de diversos indrets de la Península. En elles doncs cal començar-ho tot i, allò que és més difícil, cal possibilitar la integració evitant susceptibilitats i enfrontaments.

Na Rosa Ma. Bueno de l'Associació de Veïnats d'Es Rafal Nou ens parla de les festes que es realitzaran enguany com a primer any —les organitzades en anys anteriors eren a càrrec del batlle de barri i, moltes vegades, només consistien en una revetlla—.

Així, per primera vegada i basant-se en l'experiència d'altres barriades semblants com Son Cladera, Son Roca, Son Gotleu, Son Rapinya, etc., l'Associació de Veïnats es disposa a realitzar unes festes. En elles la qüestió dels immigrants que esmentàvem abans és un dels temes que més preocupa. "El problema és que si fem tot el que vulgui la gent de fora anirem creant guettos de peninsulars dins Ciutat. Del que es tracta, és d'integrar-los donant-los a conèixer la nostra cultura. Ara bé, per això, no basten unes

el tema de la participació és fonamental ja que les festes són populars quan la gent hi participa i la gent hi participa quan té mitjans per a conèixer el lloc on viu. Les festes, perquè siguin veritablement populars han de sortir de la gent del barri i han d'ésser com una espècie de celebració o culminació de la feina realitzada pels veïns durant tot l'any. I aquest enfocament només li poden donar les AAVV degut a que aquestes són els únics organismes unitaris que es preocupen i abarquen tota la problemàtica dels barris.

dels veïnats després d'aquest llarg període en què la gent s'ha acostumat a la passivitat programada, és una de les majors preocupacions dels organitzadors de les festes perquè aquestes arribin a ésser veritablement populars.

En Biel Majoral, en aquest sentit, ens diu que l'única alternativa vàlida és que les festes tornin ésser fetes pel poble, que siguin diversió i deixin d'ésser espectacle.

De la forma com, poc a poc, pot aconseguir-se això poden servir-nos d'exemples les festes d'Es Puig que a través d'una feina continuada van avançant en aquest sentit. Així enguany han aconseguit una major participació que la dels anys passats i, per augmentar-la l'Associació de Veïns fa comptes realitzar una enquesta per demanar als veïns si estan interessats o no en la realització de les festes i quins són els actes que més els interessin. Si aquestes continuen interessant es pensa agrupar a la gent perquè elabori i dugui a terme ella mateixa les activitats que més li agradin.

A més, la feina de confecció de banderetes, caparrotos... es farà al carrer per aglutinar als que no s'acudeix al local.

A la gent —ens explica na Bel Cerdà— l'han de dur de la mà perquè faci feina degut a aquest sistema de vida i d'informació creat per la Televisió".

Na Rosa Bueno en parlar de les possibles alternatives ens diu que les festes no han de preparar-se a marxes forçades sinó que ha d'ésser el procés normal de celebració conjunta després de tot l'any i no exclusivament per a la

celebració d'unes festes "ja que l'única manera de no quedar coixos en l'aspecte cultural és mantenint un programa periòdic d'activitats".

La realitat emperò és que tant per a les festes com per a la realització d'altres actes culturals a barriades, les ajudes oficials són ben minses. Així, per exemple, el "Ministerio de Cultura" des de la seva creació només ha concedit una subvenció a les AAVV —concretament 70.000 ptes. a l'Associació de veïns d'Es Fortí— i els tràmits per aconseguir-les o simplement per a demanar-les són tan llargs i complexos que moltes de les Associacions que les sol·liciten no pensen tornar a repetir l'experiència.

Les ajudes de l'Ajuntament, d'altra banda, s'han limitat a subvencionar les festes en una petita part i el Consell continua dient que no té ni doblers ni competències.

Mentrestant en els barris hi manquen locals, instal·lacions i actes de tota mena... Alguns els ha qualificat de "deserts culturals" i és evident que per salvar aquesta situació no basten unes festes encara que siguin ben populars ja que la vida comunitària no pot reduir-se a tres dies a l'any. Cal doncs popularitzar les festes però, al mateix temps, cal posar-les en el seu lloc: el d'un acte més dins la vida social i cultural dels barris que si ara no existeix o està molt minvada s'ha de treballar per ampliar-la. Tan sols després podem parlar de festes populars en el seu sentit més ampli i "popular".

Assumpció Cortès

"Per la realització d'actes culturals, les ajudes oficials són ben minses"

festes sinó que es necessita tot un procés que combini l'aspecte cultural i recreatiu durant tot l'any. Per dur-lo a terme, emperò, ens manquen tota mena de mitjans.

Tot aquest procés és també necessari a l'hora d'introduir la problemàtica del barri dins les festes ja que un muntatge realitzat per un petit grup de persones no deixaria d'ésser una qüestió anecdòtica sense cap transcendència.

Pel que fa a la participació dels veïnats —continua na Rosa— és difícil parlar-ne quan encara no s'han donat a terme les primeres festes. De tota manera cal constatar que

ALGUNES ALTERNATIVES

Aconseguir la participació

La participació del poble en l'organització de les seves festes obre el camí a la participació en la vida del barri.

Part forana

Montuïri

Sols fa tres mesos que l'Agrupació de Montuïri del PSM conquereix el poder, juntament amb el PSOE, i ja ens hem adonat que només té bon gust si el compartim amb el poble. És cert que la nostra situació és un poc delicada. Tenir el batle amb menys d'un trenta per cent de l'electorat suposa que les crítiques abundin, tant des de la dreta com des de la gent que votà esquerra, a pesar que fins ara ha funcionat el consens amb el PSOE per tal de tenir majoria d'esquerra, sis a cinc. No ens ha sorprès que aquells que mai alçaren la veu contra la dictadura, ni reivindicaren cap dret popular, ens acusin de no haver resolt en tres mesos la desfeta de quaranta anys de dictadura i tres de pre-democràcia.

He de dir que el desànim prengué dins la nostra mili-

ta i un sentiment d'impotència ens invadi. Afortunadament però, la situació fou superada emprant les armes que té un partit socialista autogestionari i que defensa els interessos populars. Així posarem en pràctica tot un programa de reunions en simpatitzants, convocació d'assemblees de comissions informatives, etc, per tal de donar una total transparència a la nostra gestió i fomentar la participació popular dins l'Ajuntament. Paral·lelament, l'Agrupació es reuneix setmanalment per tenir informació constant dels problemes més recents i assessorar als nostre batle i regidors.

Aquesta activitat, lluny de cansar els militants, ha fet que l'Agrupació comenci a funcionar com mai ho havia fet i ens complau que s'hagi incrementat el nombre de militants i les

perspectives de creixement siguin favorables.

El ritme que duu el Consistori és frenètic i prest començarem a veure resultats pràctics. No passa cap setmana que el Saig no ens faci una crida anunciant que hi ha sessió o reunió de comissió. Els plens, a pesar que en aquest temps els pagesos acaben la feina tard, són seguits amb molt interès i quan el batle obri el debat la gent participa amb ganes.

Entre els acords presos, a part dels de menys importància, són de destacar la petició de l'Estatut a través del article 151, l'edició d'un bolletí informatiu, el caràcter obert de les comissions informatives i sobre tot, l'aprovació del canvi dels noms dels carrers, respectant els populars. Així mateix, també tendran un carrer a Montuïri En Gabriel Alomar i En Joanot Colom. També les Escoles ja tendran nom, "Grup Escolar Joan Mas i Verd", que fou batle durant la II República i promotor del Grup Escolar.

La cosa ha començat bé, el fet que la dreta escani ho demostra, esperem que ho poguem dir de aquí a quatre anys.

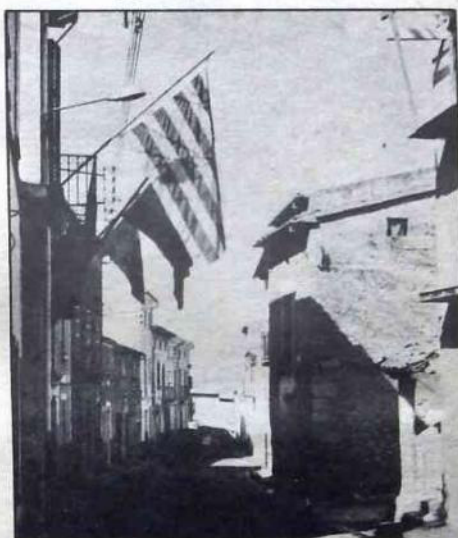
Pere Sampol

Campanet

Prudència política i mobilització popular

L'Experiència del PSM en la política municipal de Campanet revesteix caràcter de singularitat per molt diversos conceptes. D'entrada és el municipi de tota l'illa on una candidatura municipal sota la sigla PSM ha obtingut major nombre de regidors: 4, d'un consistori d'onze membres. Després, fou també l'únic punt de la geografia il·lenca on el PSM arribà a un acord obert amb la UCD, justificat en aquest cas per la necessitat d'aturar l'accés a l'alcaldia de Campanet a una Coalició Democràtica guanyadora. I ara sembla que també duu camí d'esdevenir singular per una curiosa combinació d'extrema prudència en l'actuació dins el nou consistori —amb un batle d'UCD— conjugada amb una acció constant en la recuperació de la consciència del país i una clara mobilització popular, evidenciada en les passades Festes de Sant Victòria.

L'encàrrec d'un treball d'estudi sobre els noms tradicionals dels carrers, en la nostra llengua; la confecció d'un inventari del Patrimoni Cultural, complementat amb les necessàries ordenances de protecció; l'ordenació de l'Arxiu Municipal; l'encàrrec d'una "Història de Campanet" a Ramon Roselló Vaguer; el pronunciament a favor d'un Estatut d'Autonomia que retorni les màximes competències d'autogovern al nostre país; la petició d'aplicació immediata del Decret de Bilingüisme; l'ús de les banderes de les Illes i de Mallorca; l'esforç de clarificació econòmica davant una feixuga herència de desgavell deixada pel fran-

Els símbols del país al balcó de l'Ajuntament de Campanet.

quisme... són mostres de com l'acord entre el PSM i la UCD ha permès tota una sèrie de guanys evidents a favor del poble de Campanet, derivats d'un acord que fou —en alguns sectors del partit— durament criticat.

Que l'entusiasme dels militants i simpatitzants del PSM a Campanet no ha minvat gens ni mica, s'ha fet palès a les Festes de Sant Victòria (del 30 de juny al 8 de juliol). Sense el sosteniment d'una joventut que li donà la victòria al Consell i estigué a punt de donar-la-hi també a l'Ajuntament, hauria estat impossible realitzar un programa de festes populars que ha implicat, de

fet, una vertadera mobilització col·lectiva. Un programa, a més a més, que és tota una mostra de "normalitat lingüística" a nivell municipal i on les manifestacions esportives majoritàries —marathon, basquet, arts marcial, atletisme, ciclisme, joies, futbol—, s'han equilibrat amb les xerrades sobre l'ensenyament, l'ecologia, la llengua, el rock; i també les mostres de pintura, teatre i les nits de ball i cançó. Certament, a Campanet la prudència del PSM no li ha fet trair cap dels seus principis...

Damià Ferrà-Ponç

Pollença

RESPOSTA DE MALLORCA AL DECRET DE NOVA PLANTA ENGUANY A POLLENÇA.

L'estiu de 1715 les tropes de Felip V invadiren el Regne de Mallorca, s'abolí el règim autònom i posteriorment amb el Decret de Nova Planta s'intentà eliminar la nostra llengua i la nostra cultura. Després de més de 250 anys d'intents en aquest sentit volem demostrar que això no ha estat possible.

L'Obra Cultural Balear de Pollença organitzà uns actes els dies 14 i 15 de juliol per commemorar els fets abans esmentats.

Dissabte, dia 14: Es començà a mitjan dematí als voltants de plaça amb una demostració plàstica i anàgim dels pobles i a cada grup se le designà un lloc per realitzar la seva obra; el tema era lliure. Els materials eren senzills: cartons, cartrix, fusta, papers, etc.

A les 9 del vespre: Conferència d'en Biel Majoral: "Cultura Popular" i després festa al carrer.

Diumenge: dia 15: El capvespre es convocà a tots els dimonis que no fossin de servei, personatges de rondalles, caparrots ferests, bruixes, etc.; amb tots ells es féu una cercavila amb la banda municipal.

A les 9 Conferència sobre el Decret de Nova Planta i la restauració de l'autonomia per SSB.

—L'Horabaixa es feren tocs de corn: Tema lliure.

—El vespre es féu un fogueró a la Plaça Nova i festa amb els dimonis i personatges; hi participaren glosadors, ximbombes, etc.

La festa acabà llegint el decret i després cremant-lo.

"és cosa nostra"

RADIO POPULAR

"LA RADIO VIVA"

A Inca: per la concòrdia

EL PSM, com a partit nacionalista i socialista, sorgit de les arrels més profundes del poble mallorquí, sempre ha lluitat i seguirà lluitant pel poble d'on ha sortit, és a dir, pel recobriment de la seva identitat nacional i per la democràcia. La destrucció i el revanxisme mai no han estat mètodes del PSM, la qual cosa a més va contra la seva mateixa essència. Precissament l'esperit de concòrdia i l'anhel de construir i "ésser qui som" ha estat el nord dels seus regidors, adés a l'Ajuntament d'Inca, adés dins la mateixa Candidatura Progressista Independent.

El PSM, fidelíssim a aquest esperit de concòrdia, demostrat de sobres en totes les negociacions en què ha pres part i de manera especialíssima en la reestructuració de les carteres a l'Ajuntament d'Inca, en el sentit que fou precisament el PSM qui donà la iniciativa de que totes les forces polítiques representades al Consistori d'Inca tinguessin carteres i poguessin fer feina per i per a Inca, deure aquest que totes les dites forces varen contreure en presentar-se a les eleccions, proposa un pla de concòrdia, una solució ràpida, democràtica i coherent a la crisi del Consistori d'Inca.

El PSM proposa, doncs, amb total esperit de concòrdia i alhora amb el seu deure de servir al poble d'Inca, l'ENTESA entre tots els partits polítics representats al Consistori, sense cap marginació ni menyspreu, sempre pensant en Inca. El PSM entén que aquesta ENTESA PER INCA és no tan sols necessària, ans urgentíssima.

El PSM n'està assabentat que Unió de Pagesos rectificarà el comunicat aparegut a la premsa la setmana passada. És, creiem, de justícia i el PSM ho agraeix. De tothom és sabut, tanmateix, el mutu respecte que hi ha hagut i hi ha entre Unió de Pagesos de Mallorca i el PSM.

El PSM, en definitiva, proposa aquesta ENTESA PER INCA, a través d'una solució política negociant un pla de

treball, atenent a les necessitats més urgents d'Inca. Tot comproment-se a dur-lo a terme en un plaç curt. És a dir, trobar entre tots els partits polítics una solució ràpida i coherent.

A la fi, el PSM, no acceptarà de cap de les maneres tot allò que vagi en descredut dels partits polítics i, en concret contra un possible descredut dels legítims representants d'aquests mateixos partits polítics, representants únics i legítims de la Voluntat Popular i reconegut a la Constitució Espanyola. No pot existir democràcia sense el pluralisme polític. En aquest sentit i de passada defensam i defensarem la participació del Poble i per això mateix que les Permanents siguin totalment públiques, tal com els nostres regidors ho votaren en el moment precís. Defensarem que totes les Comissions Informatives siguin igualment obertes i alhora que hi intervinguin tots els partits polítics a través de vocalies nomenades democràticament.

D'acord, doncs, amb el que hem dit, el PSM prega als ciutadans d'Inca mitjans de comunicació social i regidors que entenguin quina és la responsabilitat en aquests moments i que tots ens posem a fer feina de bo i de veres per Inca. Lògicament els interessos que ens guiaran són els de les classes populars inqueres i, per tant, davant determinats problemes hi haurà postures diferents, les quals mitjançant discussions obertes i democràtiques, amb la participació de tothom, no dubtam que sempre tots arribarem al millor per Inca.

Secretariat Politic de l'Agrupació Territorial del PSM d'Inca

La revolució, per a quan?

(Ve de la pàg. 3)

te inexorable de l'avenç de la recerca i el coneixement científics, sinó que és el fill d'un tipus de societat, la capitalista, que conforma i deforma totes les activitats socials inclosa la ciència i els seus derivats. Les ciències actuals no són la "Ciència" en abstracte, sinó la ciència de la nostra societat capitalista. És possible crear una societat nova, no sols més lliure sinó també més científica. De fet la societat capitalista només usa, per a l'automenat "progrés", l'aplicació de les ciències físiques, i bandeja, fonamentalment, l'aplicació de les ciències socials i part de les biològiques. D'ací que el progrés actual és un dels progressos possibles, el progrés capitalista.

Des del seu naixement, el capitalisme s'ha caracteritzat per la concentració progressiva del poder i de la capacitat de decisió. L'ou de Colom per a combatre consisteix, senzillament, a fragmentar el poder. Per això la simple conquesta política i democràtica de l'Estat no serveix a la revolució. Els estats actuals són el resultat de la concentració de poder de la fase anterior del capitalisme, i conquerir-lo avui dia no mena necessàriament a la revolució perquè el poder del capitalisme actual és per damunt dels estats. Les "multinacionals" són qui ens governen. Si l'esquerra "home" concentra els seus esforços en el domini polític de l'Estat només podrà gestionar "humanament" el capitalisme. I malgrat tot, tant de bo que poguéssim gaudir de governs socialdemòcrates (o socialistes tradicionals) o de governs eurocomunistes (socialistes tradicionals que no volen anomenar-se així). D'altra banda, la pura conquesta política de l'Estat per part de l'esquerra tradicional no implica ferir de mort el capitalisme. Primer, perquè l'estatalització de les empreses no fragmenta el poder, peça clau del capitalisme, sinó que simplement fa que en canvi el propietari impersonal. Segon, si l'acció socialista tradicional és feta en democràcia, existeix el risc segur que a les eleccions següents perdin el poder i les empreses tornin a passar, també sense traumes, de públiques a privades. Un treball digne de Sisif.

D'altra banda, cal entendre el passat. La revolució burgesa no nasqué el dia de la presa de la Bastilla. Començà molt abans. Homes emprenedors, aprofitant les lleis socials, econòmiques i biològiques, començaren a poc a poc a acumular en les seves mans mitjans de producció. Aquest procés passà políticament desapercebut, fins que les necessitats del nou mode de producció toparen amb les estructures polítiques creades per un altre tipus de societat incompatible amb el capitalisme. Els primers acumuladors de mitjans de producció no esperaren signes objectius per a fer-ho, no es plantejaren, "a priori", la conquesta de l'Estat feudal per a des d'allà dictar les lleis oportunes per a imposar o fomentar el capitalisme. I si haguessin intentat fer-ho així el capitalisme no hauria nascut. La força física la tenien els feudals. Si els "capitalistes" sense capital haguessin pogut infiltrar-se dins l'aparell estatal feudal i modificar-lo, arribada la reacció, qui hauria defensat les lleis pro-capitalistes? Els nobles? Els serfs? Aquestes lleis pro-capitalistes només podrien haver estat defensades pel poder dels veritables capitalistes, és a dir, pels acumuladors de mitjans de producció. I així ja passa avui quan el socialisme tradicional mira de dictar lleis pro-socialistes. No, els burgesos feren la seva revolució tot posant-se a acaparar mitjans de producció, primer tímidament i després descaradament.

Per això hem de començar ara, ja, la lluita contra el capitalisme. Hem de començar a fragmentar el poder a partir d'ara mateix. Hem d'aconseguir que els partits d'esquerra i els sindicats no es dediquin just a defensar les classes populars sinó que passin a atacar el capitalisme. Cal la unió, però no fusió, de totes les organitzacions generades per les classes populars, perquè la concentració del capitalisme actual ha col·locat la majoria de la població enfront de les anomenades multinacionals. Cal respectar i potenciar totes les organitzacions de base, des d'associacions de veïns fins la d'usuaris d'un hospital, perquè si intentem monopolitzar-les, tot concentrant el poder polític, fem el joc al capitalisme, ja que la concentració política és el reflex de la concentració de poder econòmic. Cal seguir la lluita política enmig de la democràcia burgesa per a dinamitzar el procés de canvi, tenint sempre present que la revolució ja la fem i que no l'encetarem l'endemà de conquerir una parcel·la de poder polític. Cal fomentar l'autogestió a tots els nivells, conscients que així trencam l'estructura bàsica del capitalisme. Aquestes són les línies mestres del socialisme renovat.

L'anterior no vol dir que tot estigui dat i benèdit. Hem d'inventar-nos solucions per a cada situació, igual com s'enginyaren els primers capitalistes per a fer-se amb astúcia amb més i més mitjans de producció. Hem de crear bancs per a finançar les empreses autogestionables, hem de capacitar els treballadors per a fer-se càrrec de les empreses, hem d'augmentar el control obrer per a conèixer les interioritats de les empreses que volem autogestionar. Primer, segur, hauréu d'esperar, preparats, la fallida que inevitablement presenten moltes empreses per a traspasar, legalment, la seva propietat de mans privades al col·lectiu dels seus treballadors. I ens hauréu d'espavilar per a fer-les viables econòmicament. I tindrem molts de

fracassos, però no més que els que tingueren els primers capitalistes. Després, amb més potència econòmica i organitzativa, podrem començar a atacar amb les armes tradicionals de la lluita obrera les empreses rendibles, però no amb l'objectiu de millorar el salari o les condicions de treball, sinó amb la finalitat de traspasar-ne la propietat al col·lectiu dels seus treballadors, mitjançant la compra. Les millors salarials i laborals se les auto-concediran els treballadors una vegada que siguin propietaris del mitjà de producció en qüestió.

La lluita política democràtica pren així una altra dimensió. Té com a finalitat potenciar els canvis socialistes que ja són en marxa. És mirar de frenar, encara que sigui poc, la força de les dites multinacionals. És canviar d'òptica. Per exemple, oposar-se a la nuclearització de l'energia no perquè polluciona i és altament perillosa, no perquè és una solució conjuntural per a unes poques dècades, no perquè a la llarga és molt cara econòmicament, sinó perquè representa una exagerada concentració de poder produïda per una sofisticada tecnologia que molts pocs poden manipular. La conquesta política de l'Estat serveix per a fomentar l'autonomia política i financera des del barri o llogaret fins a la nació, passant per totes les estructures estatals; per a canalitzar els cabals públics en el finançament d'empreses autogestionades; per a frenar l'exagerat grau d'especialització de les actuals educació i formació professional, usat per a jerarquitzar el treball, i per tant concentrar el poder; per a fomentar una educació basada en la cooperació entre iguals i no en la competitivitat; per a, simplement, fer respectar els Drets de l'Home, l'article 17 dels quals diu: "1. Tota persona, individualment i col·lectivament, té dret a la propietat. 2. Ningú no pot ésser privat arbitràriament de la seva propietat". Aquest article pot ésser invocat per un capitalista, però també per un socialista autogestionari si reparam en l'adverbi "col·lectivament".

Actuant així, la conquesta política de l'Estat capitalista ja no és una feina de Sisif. La pèrdua d'unes eleccions no poden malmetre el procés. ¿Qui serà, dins la democràcia burgesa, el valent de llevar arbitràriament la propietat d'una empresa als seus treballadors quan l'han comprada legalment, o quan ha estat fundada i finançada per un sindicat, un partit, o qualsevol altra organització? Provaran d'escanyar-la, cert, per mil procediments, com feren els feudals amb els primers capitalistes, però no podran amb ella si és forta i no està aïllada. Els socialdemòcrates succeïren les cooperatives de consum, encara que no miraren de crear cooperatives de producció importants. Perderen les eleccions, però la reacció ni tan sols ha gosat ficar-se amb les potents cooperatives de consum sueques.

Prenguem exemple de la laboriosa i empenedora classe capitalista, tan alabada per això per Marx, i comencem la revolució ara mateix.

Lluís García Sevilla

Davant els 200 anys de la premsa a Mallorca

El Secretariat Polític del Partit Socialista de Mallorca, us vol fer arribar en aquesta commemoració dels 200 anys de l'aparició de la premsa a Mallorca, el nostre desig que sigui la continuïtat i el perfeccionament la vostra fita. La vostra responsabilitat en aquest moment de retrobament del nostre poble és molta ja que la tasca informativa, cultural i, en definitiva, cívica és molta davant el procés despersonalitzador de gran part dels mitjans de comunicació social.

Per tant la nostra solidaritat amb la vostra lluita sempre dins unes coordenades que desitjam que siguin les més progressistes possibles, partint d'un principi tan clar i tan difícil a la vegada com és la pluralitat informativa sense privilegis per cap grup de pressió.

Ciutat de Mallorca, 15 de Juliol de 1979.

LLIBRES

Hem rebut LECTURES MALLORQUINES, cal dir d'entrada que és un llibre que està pensat i escrit per a tots els mallorquins. D'un temps a aquesta banda es feia imprescindible una obra que d'una manera clara i llampant ens ajudés a conèixer millor d'on venim i qui som en realitat els mallorquins. És evident que els temps passats no han estat gens favorables per a aconseguir aquest dret que tots teníem a la pròpia història, llengua i cultura.

Això no obstant, avui és necessari un primer esforç per part de tothom, sense suspicàcies ni males interpretacions; avui es fa necessari recobrar el temps perdut, fer-se forts com a poble, arrelar en el nostre passat i no voler ser altra cosa que els qui som. De no fer-ho continuarem éssent un poble sense personalitat i difícilment podrem organitzar el nostre futur més pròxim; difícilment, i ens hem de desenganyar, podem espantar la pobresa i la incultura amb tots els seus emboirats defectes.

En aquesta obra hi col·laboren: Miquel Adrover, Josep Amengual i Batle, Ramon Ballester, Bartomeu Barceló i Pons, Josep A. Grimalt, Rafel Horrach Llabrés, Josep Joan Vidal, Pere Llabrés i Martorell, Josep Maria Llompart, Joan Francesc March, Joan Mayol, Josep Melià, Leonard Muntaner i Mariano, Climent Picornell i Bauça, Baltasar Porcel, Sebastià Serra Busquets, i Manuel Soler i Palà. Contribuint amb els seus articles escrits especialment per a LECTURES MALLORQUINES a esborrar malentesos i al que és molt més important: iniciar el procés de consolidació de la personalitat del nostre poble.

Recordam a tots els interessats que poden adquirir LECTURES MALLORQUINES als locals del PSM de Ciutat, carrer Temple, 7.

Hem rebut "UNA LEVE AMETRALLADORA EN LA SANGRE" de Amschel Paz. De l'autor, en podem dir molt i també no en podem dir res sense que s'immuti ni poc ni gens. Encara que seguint el tema desbaratat de les seves disquisicions potser s'hagi de pensar que tampoc aquell diagnòstic sigui molt precís ja que Amschel Paz pensam que cerca la realitat i a voltes potser l'abasta, encara que només sigui per un moment a través del mateix desbarat.

La coherència de l'incoherent i al revés té en aquests relats un accent marcat. L'exercici lúdic és permanent i hi entra en confús aclariment.

Tomas

El no a l'energia nuclear (I)

(Ve de la pàg. anterior)

durant la crisi del 73, any en el qual els tècnics i les multinacionals constructores d'equips nuclears començaren a tenir una demanda espantosa i començà de ver l'exploitació nuclear.

Però per a funcionar, les centrals nuclears necessiten un combustible: urani. Aquest mineral es troba en les seves tres quartes parts a E.E.UU. i Canadà, i a Espanya en tenim uns jaciments a Salamanca i Badajoz els quals només servirien per a mantenir durant vuit anys les vuit centrals avui en funcionament i les set en construcció. En general les reserves d'urani són difícils d'avaluar ja que les informacions són sempre tendencioses i partidistes, així i tot ningú no creu que durin més enllà de l'any 1995, és a dir potser menys que el mateix petroli.

L'urani després de ser extret, ha de sofrir un procés químic de concentració, que es fa a USA en un 50% del total, a Gran Bretanya (120%), França (100%), Canadà (60%) i els Països socialistes i Japó (la resta). Després d'això ha de sofrir un procés d'enriquiment. En això són els americans, els russos i darrerament els països del Mercat Comú els qui acaparen els contractes. Abans de funcionar, el combustible es prepara en forma de pastilles allargades que un cop introduïdes dins el reactor poden ser fissionades i produir la calor necessària i a complir la tasca de les centrals que es fer electricitat.

El cicle nuclear segueix després amb el refredament, reprocessament i emmagatzament dels residus radiactius. Aquest problema encara no està resolt, tot i que existeixen plantes de reprocessament a USA, URSS, França i Gran Bretanya; les americanes es troben tancades per diversos pro-

blemes de fa més de tres anys, i per al emmagatzematge s'ha provat de deixar els bidons amb material radiactiu dins mines de sal, al fons de la mar, i davall terra sense resultats satisfactoris; s'ha pensat també de ficar-los dins un coet i enviarlos al sol. Dels residus en surt el plutoni 239 necessari per a fabricar la bomba atòmica.

Un factor important dins el funcionament de les centrals nuclears és l'aigua per a refrigerar el reactor perquè no superi certes temperatures. N'usen en quantitats astronòmiques; és per això que les centrals se solen construir a la vora d'un riu o de la mar. La retornen més calenta, i així augmenta la temperatura del medi aquàtic pròxim 10 graus més aproximadament, canvi ecològic important; però d'això ja en parlarem més envant.

Parlem ara de la radioactivitat. Es una emissió de partícules que s'instal·len a qualsevol banda, i que si ho fan dins teixits vius poden arribar a produir greus malformacions o destruccions de cèl·lules vives, és a dir càncers, leucèmies, etc. Hi ha varies castes de radiactivitat en actiu i poden anar acumulant-se i passar de les plantes als animals que se les mengen, i d'aquests, als homes que se'n serveixen per aliment, etc.

Una central nuclear té dins el seu reactor una tal quantitat de radioactivitat que quan deixi de funcionar no es podrà desmuntar sense risc de fuga. Vet aquí el problema final encara no resolt d'una central, ja que en acabar la seva vida tècnica (no duren més de trenta anys), només existeixen suposicions sobre la forma de clausurar-la, però mai projectes seriosos, segurs i rendibles.

Del risc tècnic, malversació econòmica i "rendabilitat" de les centrals en parlarem al pròxim número.

REVISTES

Hem rebut del Cercle d'Agermanament Catalano-Ocità, la revista "Reviure" corresponent al mesos març-abril editada a Barcelona i Tolosa.

Aquest número inclou un editorial referent a les tasques desenvolupades pel CAOC (Comité d'Agermanament Occitano-Català), un article de n'Enric Garriga i Trullols sobre el professor Josep Maria Batista i Roca i informació diversa sobre la problemàtica dels dos pobles.

No cal dir que aquesta revista resulta un factor important per a la coneixença mútua entre Occitània i els Països Catalans.

Hem rebut una dels darrers números de la revista "VALENCIA SEMANAL" no cal dir-ho, és una sucrosa revista del País Valencià, bilingüe, que, mitjançant els seus magnífics articles, intenta desvetllar la consciència nacional del seu àmbit geogràfic dins la perspectiva de Països Catalans. Aquest número inclou un article titulat "Madrid prohíbe la Senyera", altres referents al sucursalisme polític, a la problemàtica del Consell...

En suma, és una revista que no ha de manca a cap llar nacionalista.

Cançó

Hem rebut de la seva casa discogràfica, un dels darrers discos del cantant José Antonio LABORDETA. A la cara A canta el tema "Planta un árbol" i a la B "Regresar a casa".

Labordeta, següent cantant a la seva terra, Aragó, clamant per l'opressió a què és sotmesa la seva nacionalitat, amb l'esperança d'un futur remorament.

A una altra part d'aquest número informem sobre els diversos recitals que realitzarà el proper mes d'agost a Mallorca, on no hi manca el seu famós "Himno a la libertad": "habrá un día en que todos..."

Cartes a "Mallorca Socialista"

Suggerències

Companys de Mallorca Socialista:

En els darrers números de "Mallorca Socialista" he llegit que demanàveu suggerències. Així doncs, m'he proposat d'escriure-hi tan bé com pugui.

Per començar, trob que la secció "Nacions europees que lluiten per l'alliberament" hauria de sortir periòdicament. A més a més trob també que hi hauria d'haver tres noves seccions:

1.- "Països d'Espanya que lluiten pel seu alliberament". Crec que després de la darrera trobada de partits d'esquerra nacionalistes no vos seria molt difícil la publicació d'aquesta secció.

Una altra suggerència és la creació d'una secció que informés de la gestió del partit al Consell de Mallorca i juntament amb els companys de Menorca de la gestió al Consell Interinsular.

Una altra suggerència és la creació de correspon-

lies als pobles que informassin de la gestió a les batlies, del partit o grups amb el seu suport.

Per acabar voldria fer una sèrie de consideracions:

En primer lloc vos agraeix l'esforç per mantenir l'única revista mallorquina amb aspiracions de canvi. Per això mateix m'agradaria que sortís més sovint i amb més pàgines.

D'altra banda, com més es difongui més consciència anirà creant. Per tant,

convé fer-ne la màxima publicitat, organitzar debats, col·loquis, etc. Per exemple ara record el cas de la revista del PSUC "Nous Horitzons".

Res pus; agraeix-vos la vostra atenció i recordar que la tasca de fer una Mallorca lliure i socialista mos afecta a tots; i que no descansem fins que ho aconseguim, fins arribar als nous horitzons.

Carles Ciprés
Portals Nous
25 juny 1979

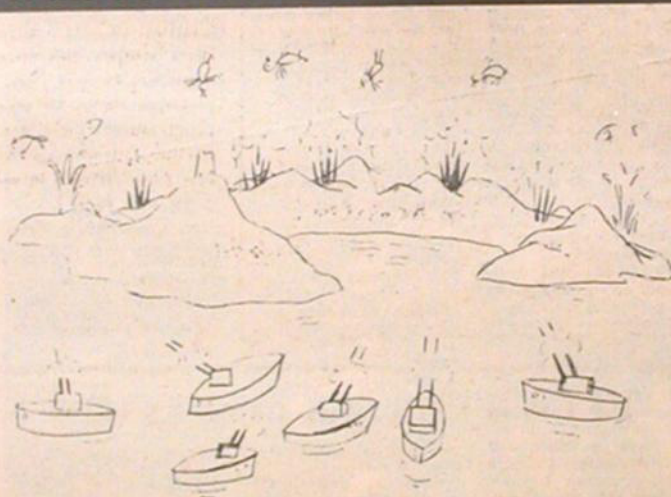
Benvolguts companys:

Atenent el vostre prec de suggerències em complau adreçar-me a vosaltres per donar-vos una idea respecte a la difusió d'aquesta revista, tan important pel recobriment de la nostra identitat nacional.

Com a mallorquí que he anat creixent per tots els pobles de Mallorca que estan en festes, he notat a faltar taules de venda de "Mallorca Socialista". Crec que si aprofitàssiu aquestes ocasions, la difusió de la revista dels mallorquins conscienciats es veuria notablement augmentada.

Queda a la vostra disposició,
Joan Abrines
subscriber 623

L'ull de vellut

BARBACOA "CABRERA"
CARNI I PEIX FREGIT AMB GUARNICIÓ DE
VERDURA (MOLT ECOLÒGIC)

Ja han aparegut les ponències de la primera part del IV Congrés del Partit Socialista de Mallorca. Aquest n'és l'índex: Una introducció seguida d'una anàlisi de la situació actual. A continuació el capítol de l'estratègia política; i una ponència sobre el socialisme autogestionari i el poder dels treballadors. La quarta tracta del nostre nacionalisme, i les dues darreres fan referència al Partit Socialista de Mallorca i a la seva organització interna.

Naturalment en recomanem la lectura, que ha de ser molt profitosa en aquest temps d'oportunitats i confusió ideològica. Tots els qui en tinguem interès poden demanar aquesta nova publicació del PSM als nostres locals del carrer del Temple, número 7 de Ciutat, enviant per correu 35 pessetes en segells de correus.

Labordeta a Mallorca

El cantant aragonès José Antonio Labordeta, a la fi actuarà a Mallorca el proper mes d'agost. El primer recital tindrà lloc a l'Auditori de Ciutat el dia 7 a les deu del vespre. L'endemà al claustre de Pollença a la mateixa hora i el dijous, dia 9, al recinte amuralat d'Artà també a les deu. Podem informar que els preus seran populars. Cantarà les seves darreres composicions poètico-musicals. Al proper número informarem de la preparació d'un festival sobre les cançons del nostre poble.

Retalla i envia, a:
"MALLORCA SOCIALISTA"
carrer Temple, 7 Ciutat de Mallorca

MALLORCA SOCIALISTA BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom _____
Adreça _____
Població _____ Tel. _____
M'interessa una subscripció:
☐ Anual 500 ptes.
☐ Anual 1.000 ptes.*
☐ M'interessa rebre suplement en llengua castellana
Forma de pagament:
☐ Rebut domiciliat a un Banc
Banc _____ Suc. _____
Compte n.º _____ Titular _____
☐ Enviaré l'import Taló n.º _____
Gir Postal _____
Signatura _____

* Inclou números monogràfics

Per la vostra comoditat (i la nostra) domiciliu els pagaments al banc.

Mediterrani: platja del nord d'Europa

Ara que tornem esser de ple en l'estiu és el millor moment per parlar críticament del turisme que ens envaeix com cada any, com sempre per als qui nasquérem durant els 50. Òbviament amb el turisme el nostre nivell de vida ha arribat a unes fites mai conegudes abans, però... L'esquerra fins ara n'ha criticat la manca de planificació però res pus, perquè l'abandó del camp i la destrucció dels paisatges per especulació capitalista en són conseqüències. És difícil per a l'esquerra, però, arribar a dir que sense el turisme estariem millor, encara que aquesta opinió, en moments desesperats, en veure com ens han deixat Mallorca en tots els aspectes, no la trobem tan doluda. Si mai no havíem viscut tan bé que hem d'anar a dir...

Però parlem del turisme des del punt de vista col·lectiu mallorquí: apart del mal físic a la nostra geografia és ben clara la influència del turisme en la nostra despersonalització i pèrdua d'identitat, en l'afebliment de la nostra ja abans feble personalitat, en l'empobriment de l'esperit comunitari.

Fins a l'aparició dels primers turistes havíem rebut més exactament viatgers, hostes respectuosos que no pertorbaven la nostra vida ni els nostres costums. Henry Lefebvre en canvi, com a urbanista bon observador, i ja estam que per a això no cal ser-ho gaire, ja digué que "el turista fa desaparèixer allò que busca d'autèntic en el lloc que visita", cerca amb irrespectuosos sensacionalisme, i tant és l'actitud del ianki tòpic carregat de dòlars i mal gust, disposat a pagar allò que sigui, com el treballador manetjat pels monopolis dels tours-operators que cerca de pagar poc i passar-s'ho bé, sense cap interès cultural perquè fugi de la monotonia del seu treball i els estudis que ha pogut fer no li permeten d'acostar-se ni entendre al poble que visita.

Els mallorquins al principi sense interessos directes en el turisme reberen amb desconfiança les guardes de turistes però ara l'interès ha prevalgut, fins arribar a una renúncia a la identitat pròpia a favor de la dels altres (si és que en

podem parlar de la identitat del turista despersonalitzat).

Allò que semblava més fàcil i rendable s'ha imposat, pobles sencers han perdut la seva fesonomia autèntica de segles sense que valgués de dir "som com som i si no els plau que no vinguin". Individualment ja no en parlem durant el "boom", sense la presència del sindicalisme lliure, de l'exploració principalment dels immigrants als hotels i l'embrutiment personal davant la possibilitat de fer doblers a senallades a costa de passar-se la setmana fent hores, amb l'únic al·licient de poder "llogar" alguna "suca" en acabar la feina, que era la relació humana única que hi arribava a haver amb el turista. La situació econòmica d'un país fins llavors pobre i sense defenses va potenciar l'instint natural de la gent a cercar la manera més fàcil de fer doblers, com si tot un poble es rendís sense condicions: la dictadura, amb la manca d'organitzacions cíviques, afavoria l'individualisme i el materialisme com les millors garanties de la seva pròpia perdurabilitat. Al conservadurisme sorgit de la por per la repressió entre el poble mallorquí s'hi afegí una indiferència total pels afers públics, fomentat per la dictadura que afavoria els egoïsmes materialistes que tenien camp lliure quan just el turisme i l'emigra-

Les murades d'hotels que tanquen el Mediterrani amaguen la realitat d'uns pobles riberencs sotmesos a un monocultiu que els domina i despersonalitza completament.

ció podien salvar la situació econòmica del règim franquista.

La relació humana entre pobles era substituïda per una relació purament mercantil entre el qui consumeix i el qui subministra, turista i nadiu. L'interès real del turista pel país que visita i per la seva gent és molt vegades nul. Els contactes humans són escassos i superficials. La manca de temps i la diferència de llengua contribueixen a aquesta situació.

El turista per regla general no vol saber massa del lloc de les seves vacances i sovint no sap ben bé on és aquest lloc. No els interessa res que comprometí la seva evasió, perquè l'evasió dels quinze dies econòmics de vacances és el premi a un any de feina; es distribueix així el temps i l'espai entre explotació i evasió, alienació, els treballadors europeus venen a la platja d'Europa que és la vorera

del Mediterrani, aquest és el nostre paper.

De fet, i com a màxim, allò que el turista demana és retrobar aquí el seu propi ambient: el pub anglès la cerveseria alemanya a S'Arenal, la sala de festes tirolesa... I nosaltres ens avenim a aquesta mistificació. O bé demana el món estereotipat que li permeti de verificar els clíxex i les idees preconcebudes del model oficial que li han venut d'Espanya: els toros, el flamenco. I l'indígena s'hi avé. Sempre i arreu, com diu Thurot, "L'autòcton proveeix el turista amb experiències condensades que creen malentesos, li mostra un panorama superficial, un "cromo"; li dona una impressió d'una mena de Disneylandia i l'aparta de la seva pròpia realitat, complexa i fàrvida de problemes".

Aquesta simplificació encara resulta més greu en el cas d'un poble dins un Estat, com Mallorca dins

Espanya. Aquesta nacionalitat és o ha estat oprimida i aleshores la simplificació pot esdevenir una traïció. En la presentació d'una Espanya unitària, mistificada i folkloritzada, que les autoritats públiques de l'Estat promouen o afavoreixen, l'originalitat i la singularitat nostres passen totalment desaparegudes als ulls del turista.

Aquest afebliment de la personalitat té encara una conseqüència més concreta. La influència negativa del turisme damunt la llengua; plou damunt banyat, damunt la ja llarga repressió política perquè la presència del turista treballa a favor del castellà i contra la plena normalització del català. A cap turista no li passa pel cap de preparar-se a parlar el català abans de venir a Mallorca. La major part es proveeixen d'un diccionari espanyol i aprenen almenys a comptar en castellà. I quan no troben un interlocutor que parli la seva llengua és amb el vocabulari castellà que intenten de parlar, de fer-se comprendre. D'aquesta manera els comerciants i els empleats són "obligats" a parlar castellà amb molta més freqüència que no ho haurien fet sense els turistes. I això si no s'han posat a estudiar idiomes més "útils" que el català, (i el castellà, tot s'ha de dir).

I a la fi hem de parlar de la influència i repercussions dels mesos de turisme durant tot l'any: la tradició agonitzada, si no ha estat folkloritzada i venuda als turistes; els "tinglados" que s'han muntat per al turisme s'han convertit en els nostres "tinglados". La mateixa trampa que s'ha muntat per als turistes s'ha convertit en la nostra pròpia trampa, en la trampa per a la nostra joventut treballadora tancada així més dins la roda consumista. Així tenim les discoteques que han comercialitzat la relació humana.

I per l'estil passa a tots els pobles de la Mediterrània, com ja s'ha escrit més amunt. Ja s'ha dit que el turisme és el negoci més bo de muntar a un país endarrerit, i per això també més indefens. I el turisme com la pràctica demostra no afavoreix actualment els intercanvis entre les cultures nacionals i populars. A part que el turisme majoritàriament ens ve del nord d'Europa, la platja de la qual ja som, mentre tots els pobles mediterranis seguim incomunicats, quan tant havíem estat abans en contacte, abans de la creació dels estats centralistes colonialistes que ens fan mirar a Madrid, a París o a Roma, víctimes tots d'aquests estris de la progressiva estandardització i coca-colonització cultural a través de les mass-mèdia.

El turisme de masses de maneres distintes ens fa víctimes a pobles als quals se'ls ha imposat el monocultiu turístic dirigit de fora i a les masses de turistes que venen enganats a prendre forces, a descansar per fer feina un altre any al seu país sense haver millorat en res "turisme d'espardenya". Els afavorits que maten la gallina dels ous d'or són els tours-operators amb les burgesies especuladores locals i els governs centralistes que se'n duen una bona part de les divises estraneres, mentre nosaltres no podem controlar democràticament el nostre present i futur.

Com ha dit el Congrés de Cultura Catalana "tot i la importància del desenvolupament industrial i econòmic que el turisme ofereix, cal també valorar i fer rendir la capacitat humanitzadora, social i cultural que aquest fenomen col·lectiu posseeix. La política turística no pot limitar els seus objectius a assolir el màxim rendiment econòmic: cal que tenguin en compte totes les altres dimensions amb una visió global i coherent que respongui a les expectatives i altres drets del turista i que obtingui per al país receptor la deguda rendibilitat també en els seus aspectes socials i culturals".

Antoni I. Alomar

La massificació del turisme, aparentment positiva, reflecteix la massificació i manipulació de la vida dels treballadors a les grans ciutats europees.